

የብርሃን ባንክ አ.ማ. መመሥረቻ ጽሁፍ/ሰነድ/

እኛ የብርሃን ባንክ አ.ማ ባለአክሲዮኖች በባንክ ሥራ አዋጅ ቁጥር 592/2000 (በአዋጅ ቁጥር 1159/2011 እንደተሻሻለው) እና በኢ.ፌ.ዲ.ሪ የንግድ ሕግ አዋጅ ቁጥር 1243/2013 አንቀጽ 400(1) መሠረት ጥቅምት 7 ቀን 2017 ዓ.ም ባደረግነው ስድስተኛ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ ከአሁን ቀደም የነበረውን የባንኩን/የማህበሩን/ መመስረቻ ጽሁፍና መተዳደሪያ ደንብ በአንድ በማጠቃለል በዚህ የተሻሻለ "መመስረቻ ጽሁፍ" እንዲተካ አጽድቀናል።

ምዕራፍ አንድ

ጠቅላላ

አንቀጽ 1:- የማህበሩ ስም

የማህበሩ ስም ብርሃን ባንክ አ.ማ. ይሆናል።

አንቀጽ 2:- የማህበሩ ዋና መሥሪያ ቤት አድራሻ

1. የማህበሩ ዋና ጽ/ቤት ኢትዮጵያ ውስጥ በአዲስ አበባ ከተማ ቦሌ ክፍለ ከተማ ቀበሌ 03/05(ወረዳ 3) የቤት ቁጥር 2185 ነው።
2. ማህበሩ በኢትዮጵያ ውስጥ በማናቸውም ቦታ እንደአስፈላጊነቱም አግባብነት ባለው/ሕግ መሰረት ከኢትዮጵያ ውጭ ቅርንጫፍ መሥሪያ ቤቶች ማቋቋም/ሊከፍት/ ይችላል።

አንቀጽ 3:- የማህበሩ የሥራ ዓላማዎች

የማህበሩ ዓላማዎች የሚከተሉት ናቸው።

1. ልዩ ልዩ ዓይነት ተቀማጭ የአደራ ገንዘቦችን በማሰባሰብ አስፈላጊና ውጤታማ ለሆኑ የኢኮኖሚ ዘርፍ ሥራዎች ያውላል።
2. የውጭ ምንዛሪን መግዛት፤ መሸጥና መያዝ ፤ የውጭ ምንዛሪ ሥራንና ሌሎች ከውጭ ምንዛሪ ጋር የተያያዙ ሥራዎችን ማከናወን፤ እንዲሁም በገንዘብ መልክ ያልተቀረፀ ወርቅና ብር ይገዛል ይሸጣል።
3. በገንዘብ ማስከፈያ፤ በሐዋላና በተስፋ ሰነዶች እንዲሁም በሌሎች የዕዳ ማረጋገጫ ሰነዶች አማካኝነት በቅናሽ የማግኘትና የማስተላለፍ ሥራ ይሠራል።
4. ሲጠየቁ የሚከፈሉ የቀጣቢ ሒሳቦችን እና ሌሎች ለተወሰነ ጊዜ በአደራ የሚቀመጡ ሒሳቦችን መቀበል፤

1

5. የባንኩን የብድር ፖሊሲ ለሚያሟሉ የግል ሽርክና ድርጅቶች እንዲሁም መንግስታዊ ተቋማት የተለያዩ ብድሮችን፤ የቅድሚያ ብድሮችን እና ከተቀመጠው ገንዘብ በላይ የሚደረግ ወጪን(አሸር ድራፍት) መፍቀድና አገልግሎቶችን መስጠት።
6. ለግል ነጋዴዎች እና በቅድሚያ የንግድ ሥራ ድርጅቶች (ኢንተርፕራይዝ) ውስጥ ለሚገኝ የግሉ ክፍል የገንዘብ ዋስትና ሰነዶችን ለሽያጭ ማቅረብ፤
7. ከኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በቅድሚያ በሚሰጥ ፈቃድ መሰረት ስለማናቸውም ንብረት ድልደላና ክፍፍል እንደ አስፈጻሚ ባለአደራ ወይም ባንክ የሚያከናውናቸውን መደበኛ ተግባራት ማከናወን።
8. የኢትዮጵያ መንግስት የሚያወጣቸውን የሚተላለፉ የገንዘብ ዋስትና ሰነዶች (ኔሽንናታል ሴኪዩሪቲስ) የሚንቀሳቀስና የማይንቀሳቀስ ንብረት ቦታና መሬት እንዲሁም ሌሎች በመያዣነት የሚሰጡ ንብረቶች ወይም ባንኩ ለሰጣቸው ብድሮች ቅድመ ብድሮች ወይም አሸር ድራፍቶች በዋስትና/በመያዣነት የተሰጡ ሆነው በስምምነቱ መሰረት ዕዳው በወቅቱ ተከፍሎ ለባለንብረቱ ያልተመለሱትን ሁሉ መያዝ መግዛትና መሸጥ።
9. የዋስትና ሰነዶችን ዕንቁዎችን የከበሩ ድንጋዮች ዋጋ ያላቸው ንብረቶችን በርዲ በሚያወጣው ደንብና ድንጋጌ መሰረት ተቀብሎ በአደራ በካዝናዎች ማስቀመጥ።
10. አክሲዮኖችን፤ ከተወሰነ ጊዜ በኋላ በገንዘብ የሚለወጡ ሠነዶችን እና የግዴታ ሠነዶችን ለማውጣት መደራደር ዋስትና መስጠት እና ማስተዳደር።
11. በራሱ ስምና በራሱ ገንዘብ ትርፋማ በሆኑ የንግድ ድርጅቶች ውስጥ አክሲዮኖችን መግዛት እንዲሁም አክሲዮኖች እንደአስፈላጊነቱ መሸጥ፤
12. ለደንበኞች የወኪልነት አገልግሎት መስጠት እና በዚህም ሚናው የገንዘብ የዋስትና ሠነዶች ግዢና ሽያጭ ሥራዎች ማከናወን።
13. ዋስትና ባለበት ወይም በሌለበት አኳኋን የዋስትና ወይም የተያዣነት ውሎችን መፈራረም።
14. ሥራውን ለማከናወን አስፈላጊ እስከሆነ ድረስ ለመኖሪያና ለንግድ ሥራ የሚሆኑ ቤቶችን መግዛት መንከባከብ እና መሸጥ፤
15. ሥራውን ለማከላከል ገንዘብ መበደር፤ ለተበደረውም ገንዘብ ንብረቶችን በዋስትና ለማስያዝ ለአበዳሪዎቹ ግዴታ መግባት ወይም ለአበዳሪዎቹ ማስተላለፍ፤
16. የሚተላለፉ የምንዛሪ ወረቀቶችን የክፍያ ትዕዛዞችንና የተስፋ ሰነዶችን በኢትዮጵያ ውስጥ ወይም ከኢትዮጵያ ውጭ ማውጣት መቀበል መቀነስ መግዛትና መሸጥ።
17. ለአስተማማኝ የባንክ የንግድ ጠቃሚ በሆኑና ከዚህ በላይ ተለይተው ባልተዘረዘሩ በማናቸውም ግብይቶችና ሥራዎች ሁሉ መካፈል።
18. በአጠቃላይ በሕጉ መሰረት ሁሉም ዓይነት የንግድ ሥራዎች፤ ከላይ ከተጠቀሱት ተግባራት ጋር ግንኙነት ያላቸውን ተመሳሳይ ወይም ተዛማጅነት ያላቸውንና የኢንሸስትመንት እንቅስቃሴዎችን ጨምሮ ሌሎችንም የባንኩን ዓላማዎችን የራምዲትን ሥራዎች ሁሉ ያከናውናል።

አንቀጽ 4:- የማህበሩ ዋና ገንዘብ (ካፒታል)

1. የማህበሩ የተፈረመ ዋና ገንዘብ(ካፒታል) ብር 3,450,094,000.00 (ሦስት ቢሊየን አራት መቶ ሃምሳ ሚሊየን ዘጠና አራት ሺ)ነው። ከዚህ ውስጥ ብር 3,450,094,000.00 (ሦስት ቢሊየን አራት መቶ ሃምሳ ሚሊየን ዘጠና አራት ሺ) ተከፍቷል።
2. ከላይ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ አንድ የተጠቀሰው ዋና ገንዘብ የእያንዳንዳቸው ዋጋ ብር 1,000.00 (አንድ ሺህ ብር) በሆኑ ብዛት 3,450,094(ሦስት ሚሊየን አራት መቶ ሃምሳ ሺ ዘጠና አራት) መደበኛ አክሲዮኖች ተከፋፍቷል።
3. የማህበሩ ዋና ገንዘብ(ካፒታል) መጨመር ወይም መቀነስ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በማህበሩ መመስረቻ ጽሑፍ አንቀጽ 55-58 እና በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ አንቀጽ 442 እና በተከታዮቹ እንዲሁም በአንቀጽ 462 እና በተከታዮቹ መሠረት እንደ አግባቡ ይፈጸማል።

አንቀጽ 5:- የማህበሩ እና የባለአክሲዮኖች ኃላፊነት

1. የማህበሩ ኃላፊነት ባለው ሀብት መጠን የተወሰነ ይሆናል።
2. አግባብነት ባላቸው ሕጎች ላይ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የባለአክሲዮኖች ኃላፊነት የፈረመትን አክሲዮን ዋጋ በመክፈልና በማህበሩ ውስጥ ባላቸው አክሲዮን መጠን የተወሰነ ነው።

ምዕራፍ ሁለት

ስለ አክሲዮን፣ የባለአክሲዮኖች መብትና ግዴታ

አንቀጽ 6:- የማህበሩ አክሲዮኖች

1. ማህበሩ የእያንዳንዳቸው ዋጋ ብር 1,000.00 (አንድ ሺህ ብር) የሆነ መደበኛ አክሲዮኖች ተብለው የሚመዘገቡና የተወሰነ ዋጋ የሚኖራቸው አንድ ዓይነት አክሲዮኖች ይኖራታል።
2. የማህበሩ ባለአክሲዮን መሆን ስለሚችሉ ሰዎች እና አንድ ሰው መያዝ ስለሚችለው ከፍተኛው የአክሲዮን መጠን በባንክ ስራ እዋጅ እና በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያ መሰረት ተፈፃሚ ይሆናል።
3. አንድ ባለአክሲዮን በማህበሩ ውስጥ ሊኖረው ስለሚገባው አነስተኛ የአክሲዮን ብዛት የዳይሬክተሮች ቦርድ በየጊዜው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

አንቀጽ 7:- የባለአክሲዮኖች መብት

በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ፣ በባንክ ሥራ አዋጅ ቁጥር 592/2000 (በአዋጅ ቁጥር 1159/2011 እንደተሻሻለው) እና በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያዎች እንደዚሁም ሌሎች በየጊዜው የሚወጡ የባንክ ስራ እና የባለአክሲዮኖች መብቶች የሚመለከቱ ሕጎች አግባብነት ያላቸው ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው እያንዳንዱ ባለአክሲዮን ከዚህ የሚከተሉት መብቶች ይኖሩታል።

1. በማህበሩ ባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ የመካፈል መብት፤
2. በባለአክሲዮኖች መደበኛ ጠቅላላ ጉባኤ በሚወሰነው መሰረት በእያንዳንዱ የበጀት ዓመት መጨረሻ ላይ ከሚገኘው የተጣራ ዓመታዊ ትርፍ በሕግ ለተደነገጉት ሕጋዊ ተቀማጭ ገንዘቦች እና ግዴታዎች የሚውለው ከተቀነሰ በኋላ ከተጣራው ትርፍ የመካፈል መብት፤
3. እያንዳንዱ ባለአክሲዮን በዋጣው ካፒታል መጠን የሚሰላ ሆኖ ማህበሩ ፈርሶ ሥራ በሚያቆምበት ጊዜ ከንብረቱ ሽያጭ ከሚገኘው የተጣራ ገቢ ድርሻውን የማግኘት መብት፤
4. እያንዳንዱ አክሲዮን እኩል እንደ ድምፅ የያዘ ሆኖ በያዘው የአክሲዮን ብዛት ልክ ድምፅ የመስጠት መብት፤
5. በዚህ መመሪያ ጽሁፍ አንቀጽ 7(4) ላይ የተጠቀሰው መብት እንደተጠበቀ ሆኖ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በሕግ በተሰጠው ሥልጣን መሰረት በሚያወጣው መመሪያ በማናቸውም የባለአክሲዮኖች ጉባኤ ላይ በውክልና ወይም በማህበሩ ተበዳሪዎች የሚሰጥ ድምጽ ላይ ገደብ ሊያደርግ ይችላል።
6. በኢትዮጵያ ንግድ ሕግ አንቀጽ 381 ላይ በተደነገገው መሰረት ቃለጉባኤዎችን እና ጠቅላላ ጉባኤዎች ላይ የተገኙ አባላትን ዝርዝር የመመልከት መብት እና የሒሳብ ሚዛንና እንዲሁም የትርፍና ኪሳራ ሂሳብ፣ የዳይሬክተሮች ቦርድና የአዲተሮች ሪፖርቶችን ቅጂዎችና ሌሎች ሰነዶችን የመውሰድ መብት፤
7. ካፒታሉ እንዲጨምር ለማድረግ ሲባል አዲስ የሚወጡትን አክሲዮኖች /በጥሬ ገንዘብ የሚሸጡ አክሲዮኖችን በያዟቸው አክሲዮኖች መጠን/ድርሻ / ላይ ተመስርቶ ለመግዛት የቀደምትነት መብት።
8. በጠቅላላ ጉባኤው እጀንዳ ተደርጎ በቀረበ ጉዳይ ላይ ከድምዳሜ ለመድረስ የሚያስፈልግ ተጨማሪ መረጃ ለጉባኤው እንዲቀርብ የመጠየቅ መብት፤
9. የአክሲዮን ድርሻውን በሙሉ ወይም በክፊል የመሸጥ፤ በስጦታ የመስጠት ወይም በ3ኛ ወገኖች ዘንድ በዋስትና የማስያዝ መብት አለው።
10. በኢትዮጵያ የንግድ ሕግና በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያዎች ላይ የተቀመጡ መስፈርቶች እንደተጠበቁ ሆነው በዳይሬክተሮች ቦርድ አባል ሆኖ የመመረጥ ወይም ሌሎችን የመምረጥ መብት አለው።
11. በሕግ የተቀመጡ ገደቦች እንደተጠበቁ ሆነው ማናቸውም ባለአክሲዮን እራሱ ሳይሰማማ የአባልነት መብቶችን ሊገፈግ አይችልም።

አንቀጽ 8:- የባለአክሲዮኖች ግዴታና ተጠያቂነት

1. የማህበሩ ባለአክሲዮኖች ተግባሮች፤ ግዴታዎችና ተጠያቂነት አግባብነት ባላቸው የባንክ ሥራ አዋጅ ቁጥር 592/2008(በአዋጅ ቁጥር 1159/2011 እንደተሻሻለው)፤ እና በተጠቀሱት አዋጆች መሰረት የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በሚያወጣቸው መመሪያዎች እንዲሁም በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ ድንጋጌዎች መሰረት የሚገዙ ይሆናሉ።
2. ማናቸውም ባለአክሲዮን ለመክፈል ግዴታ የገባበትን ወይም የፈረመውን የአክሲዮን ዋጋ እንዲያስገባ ሲጠየቅ የመክፈል ግዴታ አለበት።

አንቀጽ 9:- ክፍያ ያልተፈጸመባቸው አክሲዮኖችን በሚመለከት የሚደረግ ጥሪ

1. የአክሲዮኖቹ ባለይዞታዎች የቀድሞ አስተላላፊዎች እና ለመግዛት የፈረሙ ሰዎች ለአክሲዮኑ ዋጋ ክፍያ በእንደነትና በተናጥል ኃላፊ ናቸው።
2. አክሲዮኖቹ የተሰጡት በአለባ ጥቅም እንደሆነ፤ ባለአላባው የአላባው ጊዜ መብት ሲያልቅ የከፈለው ገንዘብ እንዲመለስለት ለመጠየቅ ያለው መብት እንደተጠበቀ ሆኖ ባልተከፈለ የአክሲዮን ገንዘብ ጥሪው መሰረት ቀሪውን ገንዘብ የመክፈል ኃላፊነት አለበት።
3. ማናቸውም ለመግዛት የፈረመ ሰው ወይም ባለአክሲዮን የሆነ ሰው የራሱ የሆነውን አክሲዮን ያስተላለፈ እንደሆነ ካስተላለፈበት ጊዜ ጀምሮ ሁለት ዓመት ካለፈ በኋላ ገና ሳልተከፈለው ገንዘብ ኃላፊነት የለበትም።
4. ቀሪውን ያልተከፈለ የአክሲዮን ገንዘብ በተወሰነው ቀን ያልከፈለ ባለአክሲዮን ላይ በንግድ ሕግ አንቀጽ 289 ንዑስ አንቀጾች 3-7 የተደነገጉት ተፈጻሚነት አላቸው።

አንቀጽ 10:- የባለአክሲዮኖች መዝገብ

1. ማህበሩ በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ አዋጅ ቁጥር 1243/2013 አንቀጽ 274(2) መሰረት የባለአክሲዮኖችን ስም፣ አድራሻ፣ ዜግነት፣ አክሲዮኖች ብዛትና መለያ ቁጥር፤ የተከፈለውን ገንዘብ መጠን፤ ባለአክሲዮኖቹ በባለአክሲዮንነት የተመዘገቡበትን ቀን ያካተተ የባለአክሲዮኖች መዝገብ ማዘጋጀትና በዋናው መ/ቤት መያዝ አለበት። መዝገቡ በወረቀት ወይም በኤሌክትሮኒክ ዘዴ መያዝ ይችላል።
2. ማንኛውም ባለአክሲዮን እና ፈቃድ ያለው ማንኛውም አካል በማህበሩ ዋና መ/ቤት ወይም በዋና የስራ ቦታው ላይ በመደበኛ የስራ ሰዓታት ወቅት መዝገቡን በግልፅ ለመመርመር ይችላል።

አንቀጽ 11:- የአክሲዮን ዝውውር

1. የአክሲዮኖች ዝውውር ወይም መላላፊያ የሥራ ላይ ያለውን የኢትዮጵያ የንግድ ሕግና ሌሎች አግባብነት ያላቸውን ሕጎች ሳይቋቋም የሥራ ላይ ሊዘዋወር ወይም ሊተላለፍ ይችላል።

[Handwritten signatures and official stamps are present at the bottom of the page. One circular stamp is clearly visible in the center, and another is on the right side.]

2. ማንኛውም የአክሲዮን ዝውውር ወይም ማስተላለፍ በጽሑፍ መስፈርትና የዳይሬክተሮች ቦርድ በሚያፀድቀው ፎርም መሠረት መሆን አለበት።
3. ማንኛውም የአክሲዮኖች ዝውውር ወይም ማስተላለፍ በባለአክሲዮኖች መዝገብ ውስጥ መመዝገብ ያለበት ሲሆን በመዝገቡ ውስጥ እስካልሰፈረ ድረስ ውጤት አይኖረውም።
4. ማንኛውም ባለአክሲዮን ሕይወቱ በሚያልፍበት ጊዜ ሕጋዊ ወራሾች በባለአክሲዮኑ ፈንታ የሚተኩ ይሆናል።
5. ከአክሲዮን ዝውውር ጋር በተያያዘ የሚያጋጥሙ አስተዳደራዊ ወጪዎችን ለመተካት ለባንኩ ሊከፈሉ የሚገቡ የአገልግሎት ክፍያዎችን በሚመለከት የዳይሬክተሮች ቦርድ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

እንቀጽ 12:- የትርፍ አከፋፈል ሁኔታ

1. የማህበሩ ዓመታዊ ትርፍ ለባለአክሲዮኖች የሚከፋፈለው ለትርፍ ክፍያው መክፈል ምክንያት በሆነው በጀት ዓመት ማጠናቀቂያ ወቅት ባላቸው የተከፈለ አክሲዮን ይዞታ መጠን የተከፈለበትን ቀን ታሳቢ በማድረግ ነው።
2. ከተጣራ ትርፍ ላይ የትርፍ ድርሻ ክፍያ የሚደረገው ማንኛውም ግብር፣ ሕጋዊ የመጠበቂያ ሒሳብና ጠቅላላ ጉባኤው በየጊዜው የሚያጸድቃቸው የዚህ ዓይነት መጠበቂያ ሒሳቦች ከተቀነሱ በኋላ ነው። በሌላ ሁኔታ እንዲፈጸም በሕግ ካልተደነገገ በስተቀር ቀሪው ገንዘብ በዚህ መመሪያ ጽሁፍ እንቀጽ 12(1) መሰረት ይከፋፈላል።
3. የትርፍ አከፋፈል የማህበሩ አዲተሮች በመረመሩትና የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ ባፀደቀው የተጣራ ትርፍ ድምር ላይ በመመስረት ተፈጻሚ ይሆናል።
4. ለክፍል የሚሆነው የተጣራ ትርፍ ከሒሳብ ዓመቱ ትርፍ ላይ ያለፈው ዓመት ኪሣራዎችና ማንኛውም የተቀማጭ ገንዘብ ክፍያዎች (ለዳይሬክተሮች ቦርድና ለሌሎችም አካላት የተፈቀዱ ወጪዎችና ክፍያዎች) ከተቀነሱ በኋላ የሚቀረው ነው።
5. ተቀባይነት ካገኘው የሒሳብ ሚዛን ውጭ የሚደረግ የትርፍ ድርሻ ክፍያ እንደጉድለት ተወስዶ በሕግ ያስቀጣል።
6. የትርፍ ክፍያው ቀንና ዝርዝር ሁኔታዎች በባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ ይወሰናል።

ምዕራፍ ሦስት

የማህበሩ አስተዳደር አካላት

እንቀጽ 13:- የማህበሩ አስተዳደር አካላት

1. የማህበሩ የአስተዳደር አካላት የሚከተሉት ናቸው፡-

Handwritten signature and scribbles in the bottom left corner.

Handwritten signature in the bottom right corner.

ሀ. የባለአክሲዮኖች ጉባኤ

ለ. የዳይሬክተሮች ቦርድ

ሐ. ዋና ሥራ አስፈጻሚ

መ. የማኅበር ጸሃፊ

ሠ. የውጭ አዲተር / አዲተሮች

2. ከዚህ በላይ የተመለከቱት የማህበሩ የአስተዳደር አካላት ሥልጣን፤ ተግባርና ኃላፊነት በኢትዮጵያ የንግድ ሕግና ሌሎች አግባብነት ባላቸው ሕጎች፤ በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በሚወጡ መመሪያዎች እንዲሁም በዚህ መመስረቻ ጽሑፍ በተወሰነው መሰረት ይሆናል።

ምዕራፍ አራት

የማህበሩ ባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ

አንቀጽ 14:- ጠቅላላ ደንቦች

1. የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ ሁሉም ባለአክሲዮኖች ሊሳተፉ የሚችሉበት የማህበሩ የበላይና ከፍተኛ ውሳኔ ሰጪ አካል ሲሆን የባንኩን ተግባራት በበላይነት ለመምራት ሙሉ ስልጣን አለው።
2. የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤው በአካል በመገኘት ወይም አስተማማኝ በሆነ ኤሌክትሮኒክ ዘዴ ሊደረግ ይችላል። አስተማማኝ የሆነ ኤሌክትሮኒክ ዘዴ የሚባለው የተሰብሳቢዎችን ማንነት መለየት፣ ተሰብሳቢዎች በአንድ ጊዜ መሳተፍ፣ ድምጽና ምስል ሳይቆራረጥ ማስተላለፍ፣ በቀረቡት አጀንዳዎች ላይ አስተያየትና ድምጽ መስጠት እና የሚሰጠው ድምጽ መቁጠር የሚያስችል ሲሆን ነው።
3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ላይ የተጠቀሰው ቢኖርም ሁሉም ባለአክሲዮኖች የተስማሙ እንደሆነ ስብሰባ ማድረግ ሳያስፈልግ ለውሳኔ በቀረበ ጉዳይ ላይ ሀሳባቸውን በፅሁፍ ወይም ማንነታቸውን ለመለየት በሚያስችል ኤሌክትሮኒክ ዘዴ በመግለፅ ውሳኔ ማስተላለፍ ይችላሉ።

አንቀጽ 15:- የጠቅላላ ጉባኤው ሥልጣን

1. የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ የማህበሩ የበላይ አካል ሆኖ የራሱን ተግባራት የመምራት ሥልጣን ያለው ከፍተኛው የማህበሩ ባለሥልጣን ነው። ይህ አጠቃላይ ሀሳብ በምንም ዓይነት ሳይቀነስ ማህበሩ የሚያካሂደውን የንግድ ሥራ በሚገዛው ሕግ መሰረት ጠቅላላ ጉባኤው በዚህ መመስረቻ ጽሁፍ አንቀጽ 17 እና 18 የተጠቀሱት ሥልጣኖች አሉት።
2. ምልዓተ ጉባኤው ተሟልቶ እና አስፈላጊው የድምጽ ብልጫ አግኝተው የሚተላለፉ የጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔዎች በስብሰባው ያልተካሄዱ ድምጽ ተለቅቦ ባደረጉ በሃሳብ በተለዩ ድምጽ ለመስጠት

Handwritten signatures and official stamps are present at the bottom of the page. The stamps include a circular one with a star and Amharic text, and another one with a building illustration and the word 'NATION'.

ችሎታ የሌላቸው ወይም ድምጽ የመስጠት መብት የተከለከሉ ባለአክሲዮኖች ጨምሮ በሁሉም ላይ ተፈፃሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ 16:- የጉባኤዎች ዓይነትና የጉባኤው ጥሪ

1. ጠቅላላ ጉባኤዎች መደበኛ ወይም አስቸኳይ ናቸው።
2. መደበኛ ወይም አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ በዳይሬክተሮች ቦርድ ወይም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በአዲተሮች ጠረጎት ሊደረግ ይችላል።
3. የዳይሬክተሮች ቦርድ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ወይም በአዲተሮች ሲጠራ ወይም ቢያንስ ከማህበሩ ዋና ገንዘብ/ካፒታል/10% የሆነውን የሚወክሉ ባለአክሲዮኖች ሲጠይቁ መደበኛ ወይም አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ በማንኛውም ጊዜ ሊካሄድ ይችላል።
4. እንደዚሁም ጠቅላላ ጉባኤዎች እንደሁኔታው በብሔራዊ ባንክ ወይም በሂሳብ አጣሪዎች ወይም በፍ/ቤት ሹም ሊጠሩ ይችላሉ።
5. የባለአክሲዮኖች ጉባኤ የሚመራው በዳይሬክተሮች ቦርድ ሰብሳቢ፤ እሱ በማይኖርበት ጊዜ በዳይሬክተሮች ቦርድ ምክትል ሰብሳቢ ይሆናል። እንዲሁም ስብሰባው የተጠራው በአዲተሮች ፤ በፍርድ ቤት ትዕዛዝ ወይም በሂሳብ አጣሪ ከሆነ ስብሰባውን በጠራው አካል ይመራል።

አንቀጽ 17:- መደበኛ ጠቅላላ ጉባኤ

1. የማህበሩ መደበኛ ጠቅላላ ጉባኤ በየአመቱ እያንዳንዱ የሂሳብ አመት ከተዘጋበት ቀን ጀምሮ ባሉት ስድስት ወራት ውስጥ ይደረጋል።
2. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ተጨማሪ ጠቅላላ ጉባኤ ሊጠራ ይችላል።
3. በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ፤ አግባብነት ባላቸው ሌሎች ሕጎችና በሥራ ላይ ባሉት የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያዎች ላይ የተጠቀሱ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆኖ የማህበሩ መደበኛ ጠቅላላ ጉባኤ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-
 - 3.1 የማህበሩን የሀብትና ዕዳ ሂሳብ መግለጫ፣ የትርፍና የኪሳራ ሂሳብ፣ የዳይሬክተሮችና የአዲተሮች ሪፖርቶች በመመርመር እንዲጻፉ ወይም እንዲሻሻሉ ወይም ውድቅ እንዲሆኑ ይወስናል።
 - 3.2 በትርፍ አይላይል እና አከፋፈል ላይ ይወስናል።
 - 3.3 የማህበሩን የዳይሬክተሮች ቦርድ ለመሾም የሚያስችል ፖሊሲና የምርጫ አፈጻጸም ሥነሥርዓት ደንብን/መመሪያን ያወጣል፤ እንደ አስፈላጊነቱ ያሻሽላል።
 - 3.4 አግባብነት ባለው ሕግ ወይም በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያ መሰረት በጉባኤው ዕለት ለሚከናወነው የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ምርጫን የሚያስፈልገው የአስመራጭ ኮሚቴ አባላትን ከባለአክሲዮኖች ይመረጣል።

3.5 የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላትን ይሾማል፤ ይሸራል፤ የስራ ዋጋቸውን ይወስናል።

3.6 የውጭ እዲተሮችን ይሾማል፤ ይሸራል፤ የሥራ ጊዜያቸውንና የስራ ዋጋቸውን ይወስናል።

3.7 ማህበሩ የግዴታ ወረቀቶችን እንዲያወጣ መፍቀድና ከዚያም ጋር በተያያዘ የሚሰጡትን መያዣዎች ይወስናል።

3.8 ለአስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ ከተመደቡት ጉዳዮች በቀር በሌሎች የማህበሩ ጉዳዮች ሁሉ ይወስናል።

አንቀጽ 18:- አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ

1. የማህበሩ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በማንኛውም ጊዜ ሊጠራ ይችላል።

2. ሌሎች በሕግ ተለይተው የተሰጡ ጉዳዮች እንደተጠበቁ ሆኖ የማህበሩ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-

1.1 የማህበሩን መመስረቻ ጽሑፍ ማጽደቅ፤ ማሻሻል፤

1.2 የማህበሩን ዋና ገንዘብ ማሳደግ ወይም መቀነስ፤

1.3 የማህበሩን ዜግነት መለወጥ፤

1.4 ማህበሩ እንዲፈርስ፤ ዓላማዎቹ እንዲለወጡ፤ ወደ ሌላ አይነት የንግድ ማህበር እንዲለወጥ፤ እንዲከፋፈል ወይም ከሌላ ማህበር ጋር እንዲዋሃድ መወሰን፤

አንቀጽ 19:- ምልዓተ ጉባኤ እና የድምጽ አሰጣጥ

1. ማንኛውም የማህበሩ ጉባኤ ውሳኔ ማሳለፍ የሚችለው ምልዓተ ጉባኤው የተሟላ ሲሆንና በጉባኤው በተገኙት ባለአክሲዮኖች የአብላጫውን የድምጽ ድጋፍ ሲያገኝ ነው።

2. ምልዓተ ጉባኤ የሚታሰበው ድምጽ የመስጠት መብት የሌላቸው አክሲዮኖች ከተቀነሱ በኋላ ቀሪዎቹ አክሲዮኖች በማህበሩ ዋና ገንዘብ ውስጥ ባላቸው ድርሻ መሰረት ነው።

3. ለድምጽ በብልጫ አቆጣጠር ድምጽ ያልሰጡም ሆነ ድምጽ ያልተፃፈባቸው የድምጽ መስጫ ወረቀቶች ግምት ውስጥ አይገቡም።

4. ምልዓተ ጉባኤው ተሟልቶ እና አስፈላጊው የድምጽ ብልጫ አግኝተው የሚተላለፉ የጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔዎች በስብሰባው ያልተካፈሉት የድምጽ ተአቅቦ ያደረጉ በሃሳብ በተለይ፤ ችሎታ የሌላቸው

ወይም ድምጽ የመስጠት መብት የተከለከሉ ባለአክሲዮኖች ጨምሮ በሁሉም ላይ ተፈፃሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ 20:- የመደበኛ ጠቅላላ ጉባኤ ምልዓተ ጉባኤና ድምጽ አሰጣጥ

የማህበሩ መደበኛ ጠቅላላ ጉባኤ ምልዓተ ጉባኤ በቀላል አብላጫ ድምፅ ላይ ተመስርቶ ውሳኔዎችን መመርመርና ማሳለፍ አለበት። ይህም የሚሆነው፡-

- ሀ. በመጀመሪያው ጥሪ ድምጽ የመስጠት መብት ካላቸው አክሲዮኖች ውስጥ ቢያንስ የማህበሩን ዋና ገንዘብ አንድ አራተኛ የሚወክሉ ባለአክሲዮኖች ወይም ወኪሎቻቸው የተገኙ እንደሆነ፤ በአብላጫ ድምጽ በሚተላለፍ ውሳኔ ወይም
- ለ. በመጀመሪያው ጥሪ ላይ ምልዓተ ጉባኤ ካልተገኘ በ2ኛው ጥሪ ድምጽ የመስጠት መብት ያላቸው አክሲዮኖች የሚወክሉት ዋና ገንዘብ (ካፒታል) ግምት ውስጥ ሳይገባ በተገኙት ባለአክሲዮኖች በአብላጫ ድምጽ በሚተላለፍ ውሳኔ ፤

አንቀጽ 21:- የአስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ ምልዓተ ጉባኤና ድምጽ አሰጣጥ

1. የማህበሩ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ ምልዓተ ጉባኤ ተሟልቷል የሚባለው፡-

- ሀ. በመጀመሪያው ጥሪ ከ1/3ኛ ያላነሱ ድምፅ የመስጠት መብት ያላቸው የሁሉም አክሲዮኖች ባለቤቶች ሲገኙ፡ ወይም በእንደራሴ ሲወከሉ።
- ለ. በሁለተኛው ጥሪ ከ1/4ኛ ያላነሱ ድምፅ የመስጠት መብት ያላቸው የሁሉም አክሲዮኖች ባለቤቶች ሲገኙ ወይም በእንደራሴ ሲወከሉ፤
- ሐ. በሦስተኛው ጥሪ ድምፅ የመስጠት መብት ያላቸው አክሲዮኖች የሚወክሉት ዋና ገንዘብ (ካፒታል) ግምት ውስጥ ሳይገባ ባለአክሲዮኖች ወይም ወኪሎቻቸው የተገኙ እንደሆነ ነው።

- 2. የአስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔ የጻፍ የሚሆነው በጉባኤው የተገኙት ድምፅ የመስጠት መብት ያላቸው አክሲዮኖች ከወከሉት ካፒታል ሁለት ሦስተኛውን በሚወክሉት ድምፅ ከተደገፈ ነው።
- 3. አስቸኳይ ጉባኤው የማህበሩን/የባንኩን/ ዜግነት መለወጥ የሚችለው ወይም በነባር አክሲዮኖች ላይ የተጻፈውን ዋጋ በመጨመር የማህበሩን ዋና ገንዘብ ማሳደግ የሚችለው ድምፅ የመስጠት መብት ያላቸውን ባለአክሲዮኖች ውሳኔ ድምፅ የገኘ እንደሆነ ነው።

4. ሕግን፤ የማህበሩን መመሥረቻ ሠነድን በመከተል የተደረጉት የስብሰባው ውሳኔዎች በስብሰባው ያልተገኙትን ወይም በሃሳብ ያልተስማሙትን አባላት ጨምሮ ሁሉንም ያስገድዳል።

አንቀጽ 22:- የጠቅላላ ጉባኤዎች የማስታወቂያ ጊዜ

1. ለመደበኛ ወይም ለአስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤዎች የሚደረግ ጥሪ ስብሰባው እንዲደረግ ከተመረጠበት ቀን ቢያንስ ሃያ አራት ቀናት አስቀድሞ በሃገራችን ውስጥ ሰፊ ስርጭት ባለው ጋዜጣና በማህበሩ ድረ ገጽ ላይ መተላለፍ/መውጣት አለበት።
2. ማህበሩ የጉባኤውን ጥሪ በኢሜል፤ በተንቀሳቃሽ ስልክ በሚላክ እጭር የጽሁፍ መልዕክት፤ በደብዳቤ ወይም ባንኩ ስራዎችን በሚያስተዋውቅባቸው ማህበራዊ ሚዲያዎች፤ በመጠቀም ሊያስተላልፍ ይችላል።
3. ማህበሩ አስፈላጊ ሆኖ ከአገኘው የጥሪ ማስታወቂያውን በመገናኛ ብዙኃን ሊያደርገው ይችላል።

አንቀጽ 23:- ምልዓተ ጉባኤ ባለመገኘቱ የሚጠራ መደበኛ ጠቅላላ ስብሰባ

አንድ መደበኛ ጠቅላላ ጉባኤ ምልዓተ ጉባኤ ባለመገኘቱ የተነሳ ሥራውን ማካሄድ ካልቻለ ለመጀመሪያው ጉባኤ በተደረገው ዓይነት ሁለተኛ ስብሰባ ይጠራል።

አንቀጽ 24:- ምልዓተ ጉባኤ ባለመገኘቱ የተነሳ የሚጠራ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ

ምልዓተ ጉባኤ ባለመሟላቱ አስቸኳይ ጉባኤ ሳይሰበሰብ የቀረ እንደሆነ ሁለተኛ እና ካስፈለገም ሦስተኛ ስብሰባ ጥሪዎች በመጀመሪያውና በሚቀጥለው መሐል በአንድ ሳምንት ልዩነት ውስጥ በንግድ ሕጉ አንቀጽ 366 እና 367 ድንጋጌዎች መሠረት መጠራት አለበት።

አንቀጽ 25:- ጉባኤዎችን በውክልና መሳተፍ

1. ማንኛውም ባለአክሲዮን ጠቅላላ ጉባኤውን በወኪል አማካኝነት መሳተፍ ይችላል፤ ሆኖም ማንኛውም ሰው ለሌላ ባለአክሲዮን ወኪል ሆኖ የሚሰጠው ድምጽ መጠን በብሔራዊ ባንክ መመሪያ መሰረት ይሆናል። ባለአክሲዮኑ በጉባኤው ላይ ወኪል እንዲገኝ ካደረገ እራሱ ለመሳተፍና ድምጽ ለመስጠት አይችልም።
2. የውክልና ስልጣን ቅጽ ይዘትና ውክልናው የሚቀመጥበት ጊዜና ቦታ በዳይሬክተሮች ቦርድ ይወሰናል። ሆኖም የውክልናው ቅፅ በወኪሮች ተሞልቶ የሚቀመጥበት የጊዜ ገደብ ጉባኤው ከሚካሄድበት ጊዜ ከሶስት ቀን በፊት መጠናቀቅ አይችልም።
3. አንድ ባለአክሲዮን በአንድ የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ ተወካይ የሚመድበው በጽሁፍ በተዘጋጀ ሠነድ ብቻ ነው።

አንቀጽ 26:- የጉባኤ ተሳታፊዎች መመሪያ ሰነድ

1. በእያንዳንዱ ጉባኤ ላይ በጉባኤው ላይ የተገኙ ባለአክሲዮኖችን የሚያስረዳ የጉባኤ ተሳታፊዎች መመዝገቢያ ሰነድ መኖር አለበት። ዝርዝሩ በስብሰባው የተገኙትን ባለአክሲዮኖች ወይም በእንደራሴ የተወከሉት ባለአክሲዮኖች ስምና አድራሻቸውን እና እያንዳንዱ ባለአክሲዮን በማህበሩ ውስጥ ያለውን የአክሲዮን መጠንና የሚሰጠውን የድምፅ ቁጥር ማሳየት አለበት።
2. በጉባኤው ላይ የተገኙት ባለአክሲዮኖች የተመዘገቡበት የተሳታፊዎች መመዝገቢያ ሰነድ በጉባኤው በተገኙት ባለአክሲዮኖች ወይም በወኪሎቻቸው የተፈረመበትና ስለመሆኑ በማህበሩ ፀሐፊ መረጋገጥ አለበት።

አንቀጽ 27:- የጥቅም ግጭት

1. ማንኛውም ባለአክሲዮን ስለራሱ ወይም ሦስተኛ ወገንን ወክሎ ከማህበሩ ጋር የጥቅም ግጭት በሚያስነሱ ጉዳዮች ላይ ድምጽ መስጠት አይችልም።
2. የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት የራሳቸውን ሃላፊነትና ተጠያቂነት እንዲሁም በማህበሩና በራሳቸው ጥቅም መካከል በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ ግጭት በሚያስነሱ ጉዳዮች ላይ ድምጽ መስጠት አይችሉም።
3. ምልዓተ ጉባኤ በሚሰላበት ጊዜ በዚህ አንቀጽ ንዑስ 1 እና 2 ድምጽ የመስጠት መብት የተከለከለ አክሲዮኖች ከቁጥር ውስጥ ይገባሉ።
4. በዚህ መመስረቻ ጽሑፍ፣ በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ እንዲሁም በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ የሚጣሉ ገደቦች እንደተጠበቁ ሆነው በባለአክሲዮኖች ጉባኤ ድምጽ በነፃነት የመስጠት የባለአክሲዮኖች መብት አይገደብም።

አንቀጽ 28:- ቃለጉባኤ

1. በጠቅላላ ጉባኤ ላይ የሚደረጉ ውይይቶች በቃለ ጉባኤ ይመዘገባሉ። በቃለ ጉባኤ መዝገብ ላይ ተጽፈው በጉባኤው ላይ የተገኙት የዳይሬክተሮች አባላትና የማህበሩ ጸሃፊ ይፈረሙበታል። በዚህ ሁኔታ በመዝገቡ ላይ የተጻፈው ትክክል ስለመሆኑ በማህበሩ የዳይሬክተሮች ቦርድ ሰብሳቢ ወይም በሁለት ዳይሬክተሮች የተረጋገጠ መሆኑን አለበት።
2. ቃለጉባኤዎች ከዚህ የሚከተሉትን ማካተት/መያዝ/ አለባቸው።

ሀ. የጉባኤውን ጥሪ አደራረግ

ለ. ስብሰባው የተደረገበት በታሪክ

ሐ. እጀንዳዎቹን

መ. በጉባኤው የተገኙ የቦርድ አባላትን ስም

ሠ. በስብሰባው ላይ የተገኙ አክሲዮኖችን ብዛትና የምልዓተ ጉባኤውን ቁጥር

ረ. ለጉባኤው የቀረቡትን ሰነዶች

ሰ. የውይይቱን አጭር ማጠቃለያ

ሸ. የተሰጡትን ድምፆች ውጤት እና

ቀ. ጉባኤው ያሳለፋቸውን ውሳኔዎች

3. ምልዓተ ጉባኤ ሳይገኝ ሲቀር ሰብሳቢው ይህንኑ በቃለ ጉባኤው መዝገብ ላይ ያስፍራል።

4. የቃለ ጉባኤዎች ቅጂዎች በዳይሬክተሮች ቦርድ ሰብሳቢ ወይም በሁለት ዳይሬክተሮች ይረጋገጣሉ።

ምዕራፍ አምስት የዳይሬክተሮች ቦርድ ሥልጣን

አንቀጽ 29:- የዳይሬክተሮች ስያሜ

1. ማህበሩ በጠቅላላ ጉባኤ በሚመረጡ አሥራ አንድ አባላት ባሉት አንድ የዳይሬክተሮች ቦርድ ይመራል።
2. የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል ለመሆን በኢትዮጵያ የንግድ ሕግና ሌሎች አግባብነት ባላቸው ሕጎች እንዲሁም በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በወጡ መመሪያዎች ላይ የተቀመጡ የእድሜ፣ የትምህርት፣ የስራ ልምድ፣ የስነምግባርና ሌሎች መስፈርቶችን ማሟላት ያስፈልጋል።
3. የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት የስራ ዘመን ከተመረጡበት ጊዜ ጀምሮ ለሦስት ዓመት ይሆናል። የሥራ ጊዜውን የጨረሰ ዳይሬክተር ለሁለተኛ ጊዜ በድጋሚ ሊመረጥ ይችላል።
4. ማንኛውም ሰው በራሱም ሆነ በውክልና ከስድስት ተከታታይ አመታት በላይ በቦርድ አባልነት መመረጥ አይችልም። ሆኖም ጠቅላላ ጉባኤው የስራው ቀጣይነት ለማረጋገጥ አስፈላጊ ነው ብሎ ካመነበት ከጠቅላላው የቦርድ አባላት ቁጥር ከአንድ ሶስተኛ ያልበለጡትን ለሶስተኛ ዙር በቦርድ አባልነት እንዲሰሩ ሊመርጣቸው ይችላል።

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

5. ቦርዱ ከአባላቱ መካከል ሰብሳቢና ም/ሰብሳቢ ይመርጣል፤ እንደዚሁም ለስራው አስፈላጊ የሆኑ ንዑስ ኮሚቴዎችን ያቋቁማል።
6. በማንኛውም ምክንያት የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ቁጥር ከተጓደለ እና የቀሩት አባላት 50% ወይም ከዚያ በላይ ከሆኑ የተጓደሉትን ዳይሬክተሮች የሚተኩ ሌሎች ዳይሬክተሮችን ከተጠባበቁ ዝርዝር ውስጥ ባገኙት ድምጽ ቅደም ተከተል መሰረት በመተካት ለመሾም ይችላሉ። የምትክ ዳይሬክተሮች ሹመት እንዲጻድቅ በ30 የስራ ቀናት ውስጥ ለኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መቅረብ ይኖርበታል።
7. የተተኩት የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ሹመት እንዲፀድቅ ለሚቀጥለው ጠቅላላ ጉባኤ ይቀርባል። ጠቅላላ ጉባኤውም ሹመቱን ሊያፀድቅ ወይም በምትካቸው ሌሎች ዳይሬክተሮችን ሊሾም ይችላል። ሹመታቸው በጠቅላላ ጉባኤው ሳይፀድቅ ቢቀር እንኳን በሹመታቸው ጊዜ ያከናወኑት ሥራ ተቀባይነት ይኖረዋል።
8. በማንኛውም ጊዜ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ቁጥር ከስድስት በታች ከሆነ አዲስ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ምርጫ እንዲካሄድ ቦርዱ በ30 ቀናት ጠቅላላ ጉባኤ መጥራት አለበት።

አንቀጽ 30:- የዳይሬክተሮች ቦርድ ሥልጣንና ተግባራት

በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ እና በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በወጡ መመሪያዎች የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማህበሩ የዳይሬክተሮች ቦርድ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል።

1. የማህበሩን ስራ በበላይነት ይመራል፤ ይቆጣጠራል።
2. ማህበሩ ጤናማ የፋይናንስ አስተዳደር፣ በቂ ዋና ገንዘብ እና ክፍያዎችን በወቅቱ የመፈጸም አቅም ያለው መሆኑን ያረጋግጣል።
3. ባንኩ የሚያደርገውን ኢንሸስትመንት ያጸድቃል።
4. ትርፋማ በሆኑ የንግድ ድርጅቶች ውስጥ ባንኩ አክሲዮኖችን እንዲገዛ፤ ወይም እንደአስፈላጊነቱ ያለውን አክሲዮን እንዲሸጥ፤ እንዲሁም አዲስ አክሲዮን ማህበራትን ከሌሎች ድርጅቶች ወይም ግለሰቦች ጋር በመሆን እንዲያቋቁም ይወስናል።
5. የባንኩን የአደጋ ተጋላጭነት እና የጠባቢዎች አሰራር ለመቆጣጠር የሚያስችል የአሰራር ስርዓት ይዘረጋል።

6. የባንኩን መዋቅራዊ አደረጃጀት እና የሰራተኞች ደመወዝ ስኬልና ጥቅማ ጥቅም ያጸድቃል።
7. የባንኩን ፖሊሲዎች ያጸድቃል፤ ያሻሽላል።
8. የባንኩ የወለድ ምጣኔ ፖሊሲና ተመን ያፀድቃል፤ ያሻሽላል።
9. የባንኩን ስትራቴጂክ ዕቅድ፣ አመታዊ ዕቅድና በጀት ያጸድቃል፤ አፈጻጸማቸውን ይከታተላል።
በየበጀት ዓመቱ የሚከፈቱ የቅርንጫፎችን ቁጥር ይወስናል።
10. የባንኩን ዋና ሥራ አስፈጻሚ ይሾማል፤ ከስራ ያሰናግታል።
11. የባንኩ ዋና ሥራ አስፈጻሚ እና/ወይም የቦርድ የጥቆማ(አጩ አቅራቢ) እና ክፍያ ጉዳዮች ኮሚቴ (Nomination and Remuneration Committee) በሚያቀርበው የውሳኔ ሀሳብ መሠረት የባንኩን ምክትል ዋና ሥራ አስፈጻሚ/ዎች እንዲሁም የማህበሩን ፀሐፊ ሹመት፤ ምደባና ስንብት ያፀድቃል።
12. የቦርድ የጥቆማ(አጩ አቅራቢ) እና ክፍያ ጉዳዮች ኮሚቴ (Nomination and Remuneration Committee) አቅራቢነት ችፍ የውስጥ አዲተር፤ ችፍ የሪስክ አፈሰርና ችፍ ኮምፕሊያንስ አፈሰር ሹመትና ስንብት ያጸድቃል።
13. በእያንዳንዱ የበጀት ዓመት መጨረሻ የንብረት ቆጠራ ሥራዎች በወቅቱ በማከናወን የባንኩን የሂሳብ ሚዛን ትርፍና የኪሳራ ሂሳብ በዋና ሥራ አስፈጻሚ ተዘጋጅቶ እንዲቀርብለት ያደርጋል።
14. የማህበሩን የባለአክሲዮኖች ጉባኤ ይጠራል፤ የፋይናንስ እንቅስቃሴን ያካተተ አመታዊ የስራ አፈፃፀም ሪፖርት ለጉባኤው ያቀርባል።
15. የጠቅላላ ጉባኤ እና የቦርድ ስብሰባዎች ቃለ ጉባኤ፣ የሒሳብ መዝገብ፣ የአክሲዮን መዝገብ፣ የዳይሬክተሮች መዝገብ እና ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ ሰነዶች እንዲያዙ ያደርጋል።
16. የዳይሬክተሮች ቦርድ ሹመትና የምርጫ አፈፃፀም ሥነሥርዓት ደንብ /መመሪያ አዘጋጅቶ እንዲጸድቅ ለመደበኛ ጠቅላላ ጉባኤ ያቀርባል።
17. የባንኩ የውጭ አዲተሮች ሹመት እና የስራ ዋጋ እንዲፀድቅ ለመደበኛ ጠቅላላ ጉባኤ ያቀርባል።
18. ለባንኩ ስራ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ከውጭ ሃገር ባንኮችና የፋይናንስ ተቋማት ገንዘብ ለመበደር በዋና ሥራ አስፈጻሚ የሚቀርብ የውሳኔ ሀሳብ ያጸድቃል።
19. የግዴታ ወረቀቶችን ያወጣል ከዚያም ጋር የተያያዙትን ዋስትናዎች ያፀድቃል።

20. የብሔራዊ ባንክ መመሪያ በሚፈቅደው መሰረት ባንኩ የሚንቀሳቀስ ሆነ የማይንቀሳቀስ ንብረቶችን እንዲገዛ፤ እንዲሸጥ፤ የባለቤትነት መብት ለማስተላለፍ እንዲከራይ ወይም እንዲያከራይ መወሰን ይችላል።
21. ለባንኩ ስራ አላማዎች ግብ መምታት አስፈላጊ የሆኑ ሕጋዊ እርምጃዎችን ይወስዳል።
22. ንግድ መስሎ የሚታየውን ማንኛውንም ሃሳብ ለባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ ያቀርባል።
23. የማህበሩ ካፒታል እንዲጨምር ወይም እንዲቀንስ ለጠቅላላ ጉባኤ ሃሳብ ያቀርባል።
24. ባንኩ በሚያዘጋጃቸው የውስጥ ደንብ ለዋና ሥራ አስፈጻሚ ከተሰጡት ገደቦች በላይ የሆኑ ግዢዎችን መርምሮ ያፀድቃል።
25. በቅድሚያ በዝርዝር የተዘጋጀን ደንብ መሰረት በማድረግ በማናቸውም ደረጃ የሚገኙ ሰራተኞች ከረዥም ጊዜ እገልግሎት በኋላ ከሥራ ሲሰናበቱ ወይም የተለየ የሥራ አፈጻጸም ሲያስመዘግቡ ስጦታ በአይነት ወይም በገንዘብ መሸለም ይችላል።
26. የአገሪቱን ሕግ መሰረት በማድረግ ማህበሩ ማህበራዊ ኃላፊነቱን ለመወጣት እንዲችል በባንኩ አድራጎት ተግባር ለተሰማሩ ኢትዮጵያዊ ድርጅቶች ወይም ለፌዴራል ወይም ክልላዊ መንግስት የአይነት ወይም የገንዘብ ስጦታ ለማድረግ ይችላል።
27. በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በሚወጡ መመሪያዎች የዳይሬክተሮች ቦርድ ኃላፊነት ተብለው የተዘረዘሩ ተግባራትን ያከናውናል።
28. በሕግ፣ በዚህ የመመሰረቻ ሰነድ ወይም በባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤዎች ለማህበሩ ሌላ አካል /ሌሎች አካሎች/ በተለይ ከተሰጡ ሥልጣኖች በስተቀር፤ የማህበሩ ድርጅታዊ ሥልጣኖች ሁሉ የዳይሬክተሮች ቦርድ ናቸው።
29. አስፈላጊ ሆኖ በሚገኝበት ጊዜ የዳይሬክተሮች ቦርድ የተወሰኑ ስልጣኖችን በዝርዝርና ግልጽ በሆነ መልኩ ለባንኩ ዋና ሥራ አስፈጻሚ በውክልና ሊሰጥ ይችላል።

አንቀጽ 31:- የዋስትና አክሲዮኖች

1. የብርሃን ባንክ አ.ማ. ባለአክሲዮኖች የኩባንያው የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ሆነው የሚመረጡ ሰዎች የመልካም ሥራ አፈጻጸም ዋስትና እንዲያሰጡ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኙት የኩባንያው ባለአክሲዮኖች በሚያደርጉት እስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ አማካኝነት ይህንን የመመሰረቻ ጽሁፍ በማሻሻል ዳይሬክተሮች የመልካም ሥራ አፈጻጸም ዋስትና እንዲያሰጡ ለመወሰን ይችላሉ።
2. የብርሃን ባንክ አ.ማ. እስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ በዚህ መመሰረቻ ጽሁፍ አንቀጽ 31(1) ወይም በንግድ ሕጉ አንቀጽ 302 መሰረት በመመሰረቻ ጽሁፍ ላይ ስለመልካም ሥራ አፈጻጸም ዋስትና ውሳኔ እስከሚያስተላልፍበት ጊዜ ድረስ በሥራ ላይ ያሉ የባንኩ ዳይሬክተሮች ሥራቸውንና ተግባራቸውን በትክክልና በማሳካት አሠራር ለመወጣታቸው ዋስትና እንዲሆን እያንዳንዳቸው

50/ሃምሳ/ የተመዘገቡ አክሲዮኖች በማህበሩ ዘንድ ማስቀመጥ አለባቸው። እነዚህ አክሲዮኖች ባለቤቶቹ ዳይሬክተርነታቸውን እስካለቀቁና ለማህበሩ ያለባቸውን ኃላፊነት በሙሉ እስካልተወጡ ድረስ አይለቀቁም።

3. የባንኩ ባለአክሲዮን ያልሆኑ ዳይሬክተሮች ወይም ከሃምሳ በታች አክሲዮን ያላቸው ባለአክሲዮኖች ቢያንስ 50 አክሲዮን ያላቸውን ሌሎች ባለአክሲዮኖችን ዋስ ወይም አክሲዮኖቻቸውን መያዣ በማድረግ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል ለመሆን ይችላሉ።

አንቀጽ 32:- የዳይሬክተሮች ቦርድ ስብሰባ እና ምክትል ስብሰባ

1. የዳይሬክተሮች ቦርድ ስብሰባ እና ምክትል ስብሰባ የቦርዱ አባላት በሙሉ በተገኙበት ስብሰባ ከአባላቱ መካከል በእብላጫ ድምጽ ይመረጣሉ።
2. የቦርድና የጠቅላላ ጉባኤ ስብሰባዎች ሁሉ የዳይሬክተሮች ቦርድ ስብሰባ ወይም እርሱ/እርሷ በማይኖርበት/በማትኖርበት ጊዜ በምክትል ስብሰባ ወይም እርሱ/እርሷ በማይኖርበት/በማትኖርበት ጊዜ በሥራ ቀደምትነት ባለው ዳይሬክተር ሁለቱም ከሌሉ በስብሰባው በሚሾመው ዳይሬክተር ይመራሉ።
3. የዳይሬክተሮች ቦርድ በባንኩ ዋና ጽ/ቤት ወይም ስብሰባው/ዋ/ በሚመራው ቦታ ቢያንስ በወር አንድ ጊዜ ለባንኩ ሥራ አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘም እንደአስፈላጊነቱ ብዛት ይሰበሰባል። ሆኖም በተለያዩ ምክንያት ቦርዱ ስብሰባውን በወር አንድ ጊዜ ማድረግ የማይችልበት ሁኔታ ካጋጠመ ቢያንስ በየሩብ ዓመቱ አንድ ጊዜ ማድረግ አለበት።

አንቀጽ 33:- የዳይሬክተሮች/የቦርድ አባላት/ ግዴታ፤ ተግባርና ኃላፊነት

1. የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ማህበሩን የበለጠ ስኬታማ ያደርጋል ብለው በቅን ልቦና ያመኑበትን እርምጃ መውሰድ አለባቸው። የመላው ባለአክሲዮኖችን ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ መሥራት ይኖርባቸዋል።
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 33(1) ሥር የተመለከተውን ኃላፊነት በሚወጣበት ጊዜ አንድ ዳይሬክተር የማህበሩን የረጅም ጊዜ ጥቅም፣ የሠራተኞች ጥቅም፣ ከማህበሩ ገንዘብ የመጠየቅ መብት ያላቸውን ሰዎች ጥቅም፣ የማህበሩ ሥራ በማህበረሰቡ እና በአካባቢው ላይ የሚኖረውን ተጽዕኖ ግምት ውስጥ ማስገባት አለበት።

3. የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል ኃላፊነቱን በጥንቃቄ፣ በብልህነትና በትጋት መውጣት አለበት። በጥንቃቄ ወይም በትጋት ጉድለት በማህበሩ እና በባለአክሲዮኖች ላይ ለሚደርስ ጉዳት ዳይሬክተሩ ተጠያቂ ይሆናል።
4. ጠቅላላ ጉባዔው ካልፈቀደ በስተቀር የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት በራሳቸው ወይም በሦስተኛ ወገኖች ስም ከማህበሩ ጋር መወዳደር ወይም ተወዳዳሪ በሆኑ የንግድ ማህበራት ውስጥ አባል መሆን አይችሉም።
5. የአንድ ማህበር ዳይሬክተር ከሚመራው ማህበር ጋር በቀጥታም ይሁን በተዘዋዋሪ መንገድ የጥቅም ግጭት ሊፈጥሩ ከሚችሉ ሁኔታዎች ራሱን ማራቅ አለበት።
6. እያንዳንዱ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል በራሱ እና በማህበሩ መካከል የጥቅም ግጭት ሊፈጥር የሚችልን ማንኛውንም ሁኔታ ለቦርዱ ማሳወቅ አለበት።
7. በተለይም ከማህበሩ ጋር ሊደረግ የታሰበ ወይም የተደረገ ውል ወይም ሌላ ዓይነት ግንኙነት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ የቦርድ አባሉን ጥቅም የሚነካ ከሆነ አባሉ ስለጥቅሙ ባሕረ እና መጠን ለተቀሩት ዳይሬክተሮች የተሟላ መግለጫ መስጠት አለበት።
8. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 33(6) እና 33(7) ድንጋጌዎች መሠረት የሚሰጥ ማንኛውም መግለጫ የጥቅም ግጭት ሊፈጥር የሚችል ሁኔታ ስለመኖሩ እንደታወቀ ወዲያውኑ መቅረብ ይኖርበታል።
9. አንድ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባል ሥራውን በማከናወን ላይ እያለ በሦስተኛ ወገን ስጦታም ሆነ ሌላ ዓይነት ጥቅም የተሰጠው እንደሆነ የጥቅሙ ተጋሪ ያልሆኑ ዳይሬክተሮችን ወይም የማህበሩን ጠቅላላ ጉባዔ ሳያስፈቅድ መቀበል አይችልም።

አንቀጽ 34:- የዳይሬክተሮች ቦርድ ስብሰባ

1. ከግማሽ በላይ ዳይሬክተሮች በስብሰባው ካልተገኙ ወይም ካልተወከሉ የዳይሬክተሮች ቦርድ ስብሰባ ውሳኔ ማሳለፍ አይችልም።
2. የዳይሬክተሮች ቦርድ ውሳኔ የሚተላለፈው በተቻለ መጠን በሙሉ ድምፅ ይህም ካልሆነም በድምጽ ብልጫ ነው። ድምጽ እኩል በሚሆንበት ጊዜ የቦርዱ ስብሰባ የሚደግፈው ሀሳብ ተቀባይነት ይኖረዋል።
3. ማንኛውም ዳይሬክተር አንድ ድምጽ የሚሰጥበት መብት አለው።

4. በቦርድ ስብሰባ ያልተገኘ ዳይሬክተር የሚወከለው ሌላ ዳይሬክተር ሊሰይም ይችላል፤ ሆኖም አንድ ዳይሬክተር ከአንድ ውክልና በላይ መቀበል አይችልም።
5. የዳይሬክተሮች ቦርድ ውሳኔዎችን ለማድረግ አጋዥነቱ አስፈላጊ ነው ብሎ በገመተ ጊዜ ሁሉ በባለሙያዎች ምክር ሊረዳ ይችላል።
6. የቦርዱ ውሳኔዎች በቃለ-ጉባዔ ተይዘው በስብሰባው በተገኙ አባላትና በማህበሩ ጸሃፊ መፈረም አለባቸው። ቃለ-ጉባዔው በቃለ-ጉባዔ መዝገብ መያዝ አለበት። የውሳኔዎች ቅጂዎች በሙሉ ዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ይፈረማሉ።
7. የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያ እንደተጠበቀ ሆኖ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላት ስብሰባ ላይ በቪዲዮ ኮንፈረስ/በዙም/ ወይም በሌላ የመገናኛ ዘዴ መሳተፍ ይችላሉ።
8. የመገናኛ ዘዴው የተሰብሳቢዎችን ማንነት ለመለየት የሚያስችል እንዲሁም ውጤታማ ተሳትፎን የሚያረጋግጥ መሆኑ አለበት። የመገናኛ ዘዴው ቢያንስ የተሳታፊዎችን ድምጽ ሳይቆራረጥ የሚያስተላልፍ እና ተሰብሳቢዎቹን በአንድ ጊዜ መሳተፍ እንዲችሉ የሚፈቅድ መሆኑ አለበት።
9. በኤሌክትሮኒክስ ዘዴ የሚሳተፉት የቦርድ አባላት ድምጻቸውን በቃል መስጠት ይችላሉ።
10. ከቦርዱ ጠቅላላ አባላት ውስጥ ቢያንስ 1/3ኛ (አራት አባላት) በስብሰባው ላይ በአካል ካልተገኙ በስተቀር በዚህ መመሪያ ጽሁፍ አንቀጽ 34(7-9) መሰረት በተደረገ ስብሰባ የተላለፈ ውሳኔ አይጸናም።

አንቀጽ 35:- የዳይሬክተሮች አበልና የሥራ ዋጋ

የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያ እንደተጠበቀ ሆኖ ለእያንዳንዱ ዳይሬክተር የሚከፈለው ማናቸውም አበል ወይም ጥቅም በባለአክሲዮኖች መደበኛ ጠቅላላ ጉባዔ ይወሰናል።

አንቀጽ 36:- ለማህበሩ ቅርበት ያላቸው ሰዎች መዝገብ

1. ማህበሩ የዳይሬክተሮች ቦርድ አባላትን፣ የዋና ሥራ አስፈጻሚ፣ የኦዲተሮችን እና የማህበሩን ፀሐፊ እና በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ አንቀጽ 306(6)(ላ)(ሐ)(ረ) የተጠቀሱ ሰዎች የግል ሁኔታ፣ ሙያቸውን፣ በሌሎች የንግድ ማህበራት ወይም ድርጅቶች ውስጥ ያላቸውን ጥቅምቲታ፣ የቦርድ አባልነት

ወይም ሌላ ኃላፊነት እና ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎችን በዝርዝር የሚያሳይ መዝገብ በዋና መሥሪያ ቤት ይይዛል።

2. የቦርድ ዳይሬክተሩ የንግድ ማህበር ከሆነ የማህበሩን ስምና የዋና መስሪያ ቤቱን አድራሻ በመዝገቡ ይካተታል።

3. ከላይ ከተጠቀሱት ሰዎች መካከል ማናቸውም በተመለከተ በመዝገቡ የሰፈሩ ጉዳዮች ላይ ለውጥ ካለ ይህንኑ ካወቀበት ቀን ጀምሮ በ15 ቀናት ውስጥ ለባንኩ ዋና ጽ/ቤት ማሳወቅ አለበት።

አንቀጽ 37:- ከዳይሬክተርነት ስለመነሳት

በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ አዋጅ ቁጥር 1243/2013፤ በባንክ ሥራዎች አዋጅ ቁጥር 592/2000 ከአንቀጽ 15-17፤ በባንክ ሥራ/ማሻሻያ/ አዋጅ ቁጥር 1159/2011፤ በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ልዩ ልዩ መመሪያዎች፤ እንዲሁም በባንኩ መመስረቻ ጽሁፍ ወይም ሌሎች ሕጋዊ ሰነዶች ላይ የተጠቀሱት እንደተጠበቀ ሆኖ በሚከተሉት ምክንያቶች እንደ ዳይሬክተር ከአባልነት ሊነሳ/ሊወገድ ይችላል።

- ሀ. በጠቅላላ ጉባኤ ወይም በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ውሳኔ
- ለ. ዕምነት በማጉዳል ወይም በማጭበርበር ወንጀል ተከሶ የጥፋተኝነት ውሳኔ ከተላለፈበት
- ሐ. እንደ ዳይሬክተር ለሥራው ተገቢ ላለመሆኑ በቂ ምክንያት ሲኖር፤ ይኸውም የባንኩን ሥምና ጥቅም በሚጎዳ ተግባር መስማራቱ በተቀሩት ዳይሬክተሮች ታምኖበት በዳይሬክተሮች የሥራ ባልደረቦቹ/ኛ በሙሉ ሥራውን እንዲለቅ/ እንድትለቅ/ በጽሁፍ ሲጠየቅ/ስትጠየቅ/
- መ. ዳይሬክተሩ ከዓቅም በላይ የሆነ ጉዳይ እንዳጋጠመው በመግለጽ የመልቀቂያ ጥያቄ ሲያቀርብ፤
- ሠ. ሲከሰር ወይም ዕዳ መሸፈን ሲሳነው ወይንም ዕዳውን አለመክፈሉ እንዳይታወቅ ከአበዳሪዎቹ/ኛ ጋር ከተመሳጠረ/ች
- ረ. በአንድ በጀት ዓመት ውስጥ ቦርዱ ከሚያደርጋቸው ስብሰባዎች መካከል ቢያንስ 75% በአካል ለመገኘት ያልቻለ የቦርድ አባል በጠቅላላ ጉባኤው ተቀባይነት ያለው በቂ ምክንያት ካላቀረበ በስተቀር ወዲያውኑ ከቦርድ አባልነት ይወገዳል።
- ሸ. ዳይሬክተሩ ሥልጣኑን ከማህበሩ ጥቅም ጋር በሚጋጭ አኳኋን በመገልገል በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ያልተገባ ጥቅም ማግኘቱ የተረጋገጠ እንደሆነ በንግድ ሕግ ቁጥር 297/2/ መሰረት ከዳይሬክተርነት መውረድ አለበት።

ምዕራፍ ስድስት **የማህበሩ ዋና ሥራ አስፈጻሚ ሥልጣንና ኃላፊነት**

አንቀጽ 38:- የማህበሩ ዋና ሥራ አስፈጻሚ ሹመት

ባንኩ በዳይሬክተሮች ቦርድ የሚሾም እንደ ዋና ሥራ አስፈጻሚ ይሾረዋል። ተጠሪነቱም ለቦርዱ ይሆናል።

[Handwritten signatures and official stamps are present at the bottom of the page.]

አንቀጽ 39:- የማህበሩ ዋና ሥራ አስፈጻሚ ሥልጣንና ተግባር

የባንኩ ዋና ሥራ አስፈጻሚ የባንኩን መደበኛ ሥራ ለማከናወን አስፈላጊ የሆነ ሙሉ የሥራ አስኪያጅነት ሥልጣን አለው። ይህ ጠቅላላ አነጋገር እንደተጠበቀ ሆኖ ዋና ሥራ አስፈጻሚው የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-

1. በባንኩ መመስረቻ ጽሁፍ የተመለከቱትን ዓላማዎች ለማሟላት ባንኩን ወክሎ በባንኩ ስም ይሰራል።
2. ባንኩ በዓለም ዓቀፍና በአገር ውስጥ በሚኖሩት እንቅስቃሴዎች ከሦስተኛ ወገን ጋር ለሚሰሩና በመንግስታዊና በግል ድርጅቶች ሁሉ ፊት እንዲሁም በባንኮች ወይም በሌሎች የገንዘብ ተቋማት ዘንድ ባንኩን ይወክላል።
3. የባንኩን ደንቦችና የሥነሥርዓት ሕግጋትን አርቅቆ የዳይሬክተሮች ቦርድ እንዲያጸድቃቸው ያቀርባል።
4. የባንኩን የሒሳብ እያያዝ ይመራል። ይቆጣጠራል።
5. የባንኩን የዕለት ተዕለት የስራ እንቅስቃሴ ይመራል። ለዚህም የስራ አመራር ስብሰባዎችን ይጠራል።
6. ሕግና ይህ መመስረቻ ጽሁፍ በደነገጉት መሰረት የመጠበቂያ ገንዘብ ሒሳቦች ያቋቁማል።
7. በባንኩ ስም በሌላ ባንክ ወይም ባንኮች የባንክ ሒሳብ ይከፍታል። ያንቀሳቅሳል። የተከፈሉትን ሒሳቦች በየሩብ ዓመቱ ለቦርድ ሪፖርት ያቀርባል።
8. የሐዋላ ጽሑፎችን፣ የሒሳብ ሰነዶችን የምንዛሪ ሰነዶችን የተስፋ ሰነዶችን ሌሎች የስምምነት ሰነዶችንና እንዲሁም የገቢና የወጪ ሰነዶችን ይፈርማል፤ ይቀበላል፤ ወጪ ያደርጋል፤ ያዘጋጃል፤ ሥራ ላይ ያውላል፤ ያፀድቃል፤ ቅናሽ ያደርጋል።
9. የዕርጅና ቅናሽ ተመን ይመድባል። እንዲሁም ቦርዱን በማሳወቅ ባንኩን ከኪሣራ ፤ ከጥፋት፤ ከድንገተኛ አደጋ ከማንኛውም ተጠያቂነት ለመጠበቅ የሚያስችል የመድን ዋስትና ከማንኛውም የመድን ኩባንያ ጋር ተፈራርሞ ያስገባል።
10. የዳይሬክተሮች ቦርድ አስቀድሞ በሚወስነውና በባንኩ ዓላማዎች ክልል መሰረት የባንኩን ገንዘብ በሥራ ላይ ያውላል። በቦርዱ ሲፈቀድ አዋጪ ከሆኑ አክሲዮን ማህበራት አክሲዮን ይገዛል ወይም ይሸጣል። አክሲዮን ማህበራትን ያቋቁሟል።
11. አስቀድሞ ለቦርዱ በማሳወቅ የሚንቀሳቀስም ሆነ የማይንቀሳቀሱ ንብረቶችን በሚመለከት ለመግዛት፤ ለመሸጥ፤ ለመከራየትና ለማከራየት የሚያስችሉ ውሎችን ባንኩ ስም መዋዋል ይችላል።
12. ለባንኩ ሥራ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ሌሎች ሦስተኛ ወገኖችን ወይም የባንኩን ሠራተኞች መወከል ይችላል።

See

13. ባንኩን ወክላው መከሰስ ወይም መከራከርና መልስ መስጠት፤ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝም ባለሙያ/ጠበቃ/ነገረ ፈጅ/ መወከል ይችላል።
14. የባንኩን ስትራቴጂዎች፣ ፖሊሲዎች፣ ዕቅድና በጀት አዘጋጅቶ እንዲጻፍ ለቦርድ ያቀርባል፤ ሲጻፍም በስራ ላይ ያውላል።
15. የባንኩን ድርጅታዊ መዋቅር ያዘጋጃል፤ በቦርድ ሲጻፍም ስራ ላይ ያውላል።
16. በፀደቀው ድርጅታዊ መዋቅር መሰረት አስፈላጊ የሆኑ ሌሎች የባንኩን ሠራተኞች ይቀጥራል፤ ያሰናብታል። ይመወዝና ጥቅማጥቅሞችን ለዳይሬክተሮች ቦርድ በማቅረብ ያስወስናል።
17. በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያ መሰረት ከውስጥ አዲት፤ ከሪስክ ማጅመንትና ኮምፕሊያንስ የሥራ ኃላፊዎች ውጭ ያሉትን ሁሉንም ከፍተኛ ሥራ አስፈጻሚዎች በመምረጥ ቦርዱ እንዲያጸድቃቸው ያቀርባል።
18. የባንኩ የወለድ ምጣኔ ፖሊሲ አዘጋጅቶ እንዲጻፍ ለቦርድ ያቀርባል፤ ሲጻፍም በስራ ላይ ያውላል።
19. የውጭ ምንዛሪ ተመንን አስመልክቶ ፖሊሲ አዘጋጅቶ ለቦርድ ያቀርባል። ሲጻፍም በስራ ላይ ያውላል።
20. ከአክሲዮን ዝውውር ጋር በተያያዘ ከሚከፈሉ የአገልግሎት ክፍያዎች ውጭ ባሉ ጉዳዮች ላይ የባንኩን የአገልግሎት ክፍያ ተመን ያጸድቃል።
21. ለባንኩ ስራ አስፈላጊና አስተማማኝ የሆነ የኢንፎርሜሽን ሲስተም በማዘጋጀት እንዲጻፍ ለቦርድ ያቀርባል፤ ሲጻፍም በስራ ላይ ያውላል።
22. ለባንኩ ስራ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ከአገር ውስጥ ባንኮችና ሌሎች የፋናንስ ተቋማት ገንዘብ ይበደራል። በባንኩ ስም የብድርና የመያዣ ውሎችን ይፈራረማል።
23. ባንኩ ከፎርክሎዝር ጋር በተያያዘ የተረከባቸውን ንብረቶች፣ ጉዳት የደረሰባቸው ወይም በእርጅና ምክንያት መወገድ የሚገባቸው ተሽከርካሪዎችና ሌሎች ንብረቶች እና ከባንኩ መደበኛ ስራ ጋር በተገናኘ ሌሎች የባንኩ የሚንቀሳቀሱ እና የማይንቀሳቀሱ ንብረቶች በባንኩ መመሪያ መሰረት አስቀድሞ ለቦርዱ በማሳወቅ እንዲሸጡ ይወስናል።
24. በመመስረቻ ጽሁፍ ውስጥ መደረግ ስለሚያስፈልጋቸው ማናቸውም ማሻሻያዎች ለዳይሬክተሮች ቦርድ ሀሳብ ያቀርባል።
25. በዳይሬክተሮች ቦርድ ውሳኔ ወይም በሕግ ተለይተው የተሰጡ ሌሎች ስራዎች ያከናውናል።
26. ዋና ሥራ አስፈጻሚው በተለይ የተሰጠውን በሚመለከት ለዳይሬክተሮች ቦርድ ኃላፊነት አለበት።

ሀ. በአያንዳንዱ የበጀት ዓመት መጨረሻ የንብረት ቆጠራ ሥራዎች በወቅቱ በማጠናቀቅ የባንኩን የሒሳብ ሚዛን እና የትርፍና የኪሳራ ሒሳብ ማዘጋጀት፤

ለ. ተገምጋሚ የሚሆነውን ያለፈውን የባንኩን ዓመታዊ የሥራ እንቅስቃሴ የሚመለከት ዘገባ ማርቀቅ፤

ሐ. በዚህ መመስረቻ ጽሁፍ ደንብ ውስጥ መደረግ ስለሚያስፈልጋቸው ማናቸውም ማሻሻያዎች ለዳይሬክተሮች ቦርድ ሀሳብ ማቅረብ፤

መ. ለቦርዱ ስብሰባዎች ከቦርዱ ሰብሳቢና የማህበሩ ጸሃፊ ጋር በመመካከር እጀንዳ ማዘጋጀት፤

ሠ. ለባንኩ ሥራ፣ ማስተዋወቂያ በሂደቱም እስፈላጊ ለሆኑ ልዩ ልዩ ሕጋዊ ወጪዎች ሁሉ ክፍያ ማድረግ፤

ረ. በአጠቃላይ በዚህ ሰነድ በተለይ ያልተጠቀሱም ቢሆን ለባንኩ ሥራና ለዓላማዎቹ መሳካት እስፈላጊ የሆኑ ማናቸውንም ሥራዎች ማከናወን፤

ሰ. ከቦርዱ ሰብሳቢ ጋር በመመካከር የዳይሬክተሮችን ቦርድ ስብሰባዎች ማዘጋጀት እና ማቀናበር፤

ሸ. በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በሚወጡ መመሪያዎች ላይ የዋና ሥራ እስፈጻሚ ተብለው የተመደቡ ሥራዎችን ያከናውናል።

ምዕራፍ ሰባት

ስለ የማህበር ጸሃፊ

አንቀጽ 40:- የማህበሩ ፀሐፊ

1. የማህበሩ ፀሐፊ በዋና ሥራ እስፈጻሚው እቅራቢነት በዳይሬክተሮች ቦርድ ይሾማል።
2. የፀሐፊው ተጠሪነት ለዋና ሥራ እስፈጻሚው ይሆናል።

አንቀጽ 41:- የማህበሩ ጸሐፊ ተግባርና ኃላፊነት

የማህበሩ ጸሃፊ የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነት አሉት።

1. የማህበሩን መረጃዎችና መዛግብት የማደራጀትና የመያዝ፤
2. ለሚመለከተው አካል ሪፖርቶችንና ሌሎች እስፈላጊ መረጃዎች በወቅቱ የመስጠት፤
3. ለባለአክሲዮኖችና ለሦስተኛ ወገኖች መረጃ የመስጠት፤
4. የባለአክሲዮኖችና የቦርድ አባላት ስብሰባዎችን የማዘጋጀት፤

5. ቃለ ጉባዔዎችን ማዘጋጀትና አደራጅቶ የመያዝ፤
6. በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በሚወጡ መመሪያዎች ላይ ለማህበሩ ጸሃፊ የተሰጡ ተግባራትን ማከናወን፤
7. በበዋና ሥራ እስፈጻሚው እና በማህበሩ የመመስረቻ ጽሁፍ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት የማከናወን።

ምዕራፍ ስምንት

የማህበሩ አዲተሮች (ተቆጣጣሪዎች)

አንቀጽ 42:- የማህበሩ አዲተሮች

1. በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ተቀባይነት ያላቸው ገለልተኛ የውጭ አዲተሮች በማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ ይሾማሉ።
2. ከማህበሩ ዋና ገንዘብ ቢያንስ ሃያ በመቶ ድርሻ ያላቸው ባለአክሲዮኖች እራሳቸው የመረጡትን የውጭ አዲተር መሾም ይችላሉ።
3. የአዲተሮች የስራ ዘመን የሶስት በጀት አመት ሒሳብ ማጠቃለያ ጊዜ ድረስ ይሆናል።
4. የአዲተሮች የስራ ዋጋ ክፍያ በጠቅላላ ጉባኤ ይወሰናል።
5. አዲተሮች በማናቸውም ጊዜ ቢሆን በባንኩ የሥራ ቦታዎች በመገኘት ማናቸውንም የምርመራና የቁጥጥር ሥራ ያደርጋሉ። ለምርመራ ሥራቸው እስፈላጊ ነው ብለው ያመኑበትን ውሎችን፤ ስምምነቶችን፤ የሒሳብ መዛግብትንና ቃለጉባዔዎችን በአጠቃላይ የባንኩን እንቅስቃሴዎች ሊያሳዩ የሚችሉ መረጃዎችን ሁሉ እንዲቀርቡላቸው በመጠየቅ ምርመራ ያከናውናሉ።
6. ማናቸውም አይነት የባለአክሲዮኖች ጉባኤ ሲደረግ አዲተሮች መገኘት አለባቸው።
7. ለዓመታዊ ጠቅላላ ጉባኤ የማህበሩን የሥራ እንቅስቃሴ የሚገልጽ ሪፖርት በጽሁፍ ያቀርባል። በዳይሬክተሮች ቦርድ ሪፖርት ላይ ተገቢውን አስተያየት ይሰጣል።
8. የማህበሩ ሒሳቦች ሲቀርቡላት ጉባኤው ሊወሰድ ስለሚገባው እርምጃ ሃሳብ ያቀርባል።
9. ለባለአክሲዮኖች እንዲከፋፈል ስለቀረበው የትርፍ ድርሻ አስተያየት ያቀርባል።
10. የማህበሩን ሒሳቦች በሚመረምርበትና በሚቆጣጠርበት ወቅት ያጋጠመውን ሕገ ወጥ የሆኑ ተግባራት ለዳይሬክተሮች ቦርዱና ለባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ ያስታውቃል።
11. የአዲተሮች ተግባርና ሃላፊነት በኢትዮጵያ ንግድ ሕግ አንቀጽ 348 - 354፤ በባንክ ስራ አዋጅ ቁጥር 592/2000 (በአዋጅ ቁጥር 1159/2011 እንደተሻሻለው) እና በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መመሪያዎች መሠረት ይሆናል።

ምዕራፍ ዘጠኝ
የማህበሩ ሒሳብ

አንቀጽ 43:- ጠቅላላ ድንጋጌዎች

የባንክ ሥራ አዋጅ ቁጥር 592/2008 (በአዋጅ ቁጥር 1159/2011 እንደተሻሻለው) እና በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ የሒሳብና የመዘግብት እያያዝን በተመለከተ የደነገጉዋቸው በማህበሩ ሒሳብ እያያዝና እመዘገብ ተፈጻሚ ናቸው።

አንቀጽ 44:- ሒሳብና ዓመታዊ ሪፖርት ዘገባ

1. የባንኩ የበጀት ዓመት እ.ኤ.አ. ከሐምሌ 1 ቀን ጀምሮ በሚቀጥለው ዓመት ሰኔ 30 ቀን ይበቃል።
2. በእያንዳንዱ የበጀት ዓመት ማብቂያና ከላይ በተመለከተው አንቀጽ 30(13) መሰረት ለሚቀርበው ሪፖርት/ዘገባ/የዳይሬክተሮች ቦርድ

ሀ. ዝርዝር የንብረት ቆጠራና የንብረትና የዕዳ ግምት ይዘጋጃል።

ለ. እንደዚሁም ያለፈውን የበጀት ዓመት የሒሳብ ሚዛን እና የትርፍና የኪሳራ ሒሳብ መግለጫ፤ በተጨማሪም ባንኩ ባለፈው የበጀት ዓመት ያደረጋቸውን እንቅስቃሴዎችና የነበሩት ጉዳዮች የሚገኙበትን ሁኔታ የሚያሳይ ዘገባ ይዘጋጃል።

ሐ. ዘገባው ስለትርፍና ኪሳራ ሒሳብ እና ስለሌሎች ክፍያ(የሥራ ዋጋ) ዝርዝር መረጃና እንዲሁም ስለመጠባበቂያ ገንዘብ ምደባና ስለዓመታዊ ትርፍ አደላደል ሃሳቦችን ማቅረብ አለበት።

አንቀጽ 45:- የሒሳብ ሰነዶችን እና ሪፖርቶችን ስለመስጠት

የንብረት ቆጠራ የሒሳብ ሚዛን የትርፍና የኪሳራ ሂሳብ እና የዳይሬክተሮች ቦርድ ሪፖርት(ዘገባ) ለዓመታዊ ለጠቅላላ ጉባኤው ጥሪ ከሚደረግበት ቢያንስ ከአርባ ቀናት በፊት የማህበሩ የንብረት ዝርዝር፤ የሀብትና ዕዳ ሒሳብ መግለጫ፤ የትርፍና ኪሳራ መግለጫ እና የዳይሬክተሮች ቦርድ ሪፖርት ለአዲተሮች አግባብነት ላለው የመንግስት መሥሪያ ቤት መተላለፍ አለበት።

አንቀጽ 46:- የሒሳብ ሚዛንና የትርፍና የኪሳራ ሒሳብ መግለጫ ማዘጋጀት

የሒሳብ ሚዛን የትርፍና የኪሳራ ሒሳብ መግለጫና እንዲሁም የዕዳ ክፍያና የእርጅና የዋጋ ቅነሳ ሒሳቦች መግለጫ እዘጋጃጀት በኢትዮጵያ የንግድ ሕግና የባንክ ሥራ ፈቃድና ቁጥጥር አዋጅ ቁጥር 592/2008(በአዋጅ ቁጥር 1159/2011 እንደተሻሻለው) ድንጋጌዎችንና በየጊዜው ብሔራዊ ባንክ በሚያወጣቸው መመሪያዎች መሰረት መዘጋጀት ይገባል።

25
Sil

ምዕራፍ አስር

ተፈላጊ ዋና ገንዘብ (ካፒታል) እና መጠባበቂያ ሒሳብ ስለመያዝ

አንቀጽ 47:- ተፈላጊ ዋና ገንዘብ ስለመያዝ

1. ማህበሩ በማናቸውም ጊዜ ፡-

ሀ. ሕጋዊ መጠባበቂያ ሒሳብ ይኖረዋል፡፡ ይህም ዓመታዊ የትርፍ ክፍያ ድርሻ ከመገለፁ አስቀድሞ ከዓመቱ ትርፍ ላይ ታክስ ተነስቶለት ከሚቀረው የተጣራ ትርፍ ላይ ሃያ አምስት በመቶ (25%) ያላነሰ ገንዘብ በመቀነስ የሚጠራቀም ነው፡፡ ሕጋዊ መጠባበቂያ ሂሳቡ ከማህበሩ ዋና ገንዘብ (ካፒታል) ጋር እኩል ሲሆን ከተጣራ ትርፍ ባንኩ በየዓመቱ ለመጠባበቂያ የሚይዘው መጠን የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በሚያወጣው መመሪያ መሰረት እንዲሆን ያደርጋል፡፡

ለ. ያልተከፋፈለ ትርፍ የተያዘና ሌሎች መጠባበቂያዎች የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በሚያወጣው መመሪያ መሰረት ይፈጻማል፡፡

2. የባንኩን ዋና ገንዘብ/ካፒታል/ ከፍ ለማድረግ ዓላማ ሲባል የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ የቅነሳውን ዝርዝር ሁኔታዎች እስመልክቶ አስቀድሞ በሚሰጠው ፈቃድና መመሪያ መሰረት የማህበሩን ሕጋዊ መጠባበቂያ ገንዘብ መቀነስ ይቻላል፡፡

አንቀጽ 48:- በጥሬ ገንዘብ ተለዋጭ የሚሆን አነስተኛ ንብረትና የመጠባበቂያ ገንዘብ ሚዛን

ባንኩ ብሔራዊ ባንክ በየጊዜው በሚወስነው ልክ በጠቅላላ ያለበት የተቀማጭ ገንዘብ ዕዳ በመቶኛ የሚሆን የመጠባበቂያ ገንዘብ በብሔራዊ ባንክ ዘንድ ያኖራል፡፡

አንቀጽ 49:- ልዩ መጠባበቂያ ገንዘብ

ባንኩ፡-

1. በዳይሬክተሮች፤ በዋና ሥራ አስፈጻሚ/ በምክትል ሥራ አስፈጻሚዎች ፤ በመምሪያ ኃላፊ ወይም በማንኛውም ኃላፊ ወይም ሠራተኛ ችልተኝነት ወይም ዕምነት ማጉደል ለሚደርስ ኪሳራ መሸፈኛ የሚሆን ልዩ መጠባበቂያ ገንዘብ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በቂ ነው ብሎ በሚያምንበት መጠን ይይዛል፡፡

2. ከእንደዚህ ዓይነቱ ኪሳራ ለመዳን ሲባል በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ፈቃድ ተሰጥቶ እንደዚህ ዓይነት ከመሰለ ኪሳራ የሚያድን ዋስትና በመስጠት ሥራ ላይ ከተሰማራ የመድሀን ድርጅት ዋስትና ይገባል፡፡

አንቀጽ 50:- መጠባበቂያዎች

ከዚህ በላይ በአንቀጽ 49 ከተደነገገው በተጨማሪ ማህበሩ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ የሚጠብቀውን ለማሟላት በሚያስችለው መጠን ለሚከተሉት የሚውሉ መጠባበቂያዎች ይይዛል።

1. ቢያንስ በዓመት የሚሰላ ሆኖ የአገልግሎት ዘመንን መሰረት ያደረገ የንብረት የእርጅና ዋጋ ቅነሳን፤ የተከማቸ የእርጅና ዋጋ ቅነሳንና ያልተከፈሉ ወይም ያልተሰረዙ ወይም አጠራጣሪ ዕዳዎችን ጨምሮ ለመሸፈን የሚሆን፤
2. ሥራ ለሚካሄድበትና ለተጠራቀሙ ኪሳራዎች መሸፈኛ፤
3. ከማደራጀት ወይም የንግድ ሥራ ሽያጭን ወይም የባንኩን መልካም ስም ከማስፋፋት ከማቋቋሚያ ኮሚሽንና የአክሲዮኖችን ዋስትና ጭምር ለመክፈያ፤
4. በማናቸውም ሕግ መሰረት የተገቡ ግዴታዎችን በዋስትና ወይም በመያዣ ለማረጋገጥ የተሰጡ ንብረቶችን ዋጋ ለመሸፈን የሚውል ሂሳብ፤ ይህ የሚደረገው ግን ግዴታዎቹ (ተዛማጅነት ያላቸው ግዴታዎች ጭምር) ባንኩ ስለካፒታልና ስለመጠባበቂያ ንጉዘብ የሚፈለጉበትን ሕጋዊ መለኪያዎች ማሟላቱን ለማረጋገጥ ሲባል ከተደረገው ስሌት ውስጥ ያልተጠቃለሉ ከሆኑ እና የንብረቶቹም በዋስትና ወይም በመያዣነት መሰጠት ባንኩ ሊያገኛቸው የማይችልበትን ውጤት እስከትሉበት የሕዝብ ዕዳዎችን እንዳይወጣ የሚያደርገው ሲሆን ነው።
5. በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በሚወጡ መመሪዎች ለሚገለጹ ጉዳዮች ወጪ መሸፈኛ።

አንቀጽ 51:- የኢሳብ ሚዛን መግለጫዎችን ስለመለክ

1. ማህበሩ የሀብትና ዕዳ ኢሳብ መግለጫ አንድ ቅጂ እንዲሁም ጉባኤው መግለጫውን ያጸደቀበት ውሳኔ ቃለጉባኤ እግባብ ያለው ክፍል የሀብትና ዕዳ ኢሳብ መግለጫው በጸደቀ በ30 ቀናት ውስጥ እግባብ ላለው የመንግስት አካል መላክ አለበት።
2. ማህበሩ በሚገባ የተፈረመ የፋይናንስ መግለጫዎችንና ሌሎች ሪፖርቶችን፤ ለባለአክሲዮኖች የሚያቀርበውን ሪፖርት ትክክለኛ ቅጂ፤ እንዲሁም የባለአክሲዮኖች ጠቅላላ ጉባኤ ቃለጉባኤ ትክክለኛ ቅጂ በ20 የሥራ ቀናት ጊዜ ውስጥ ለኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ መላክ አለበት።

ምዕራፍ አሥራ አንድ **መፍረስና ኢሳብ መጣራት**

አንቀጽ 52 ለማህበሩ መፍረስ የሚያበቁ ሁኔታዎች

1. በባንክ ሥራ አዋጅ ቁጥር 592/2008(በአዋጅ ቁጥር 1159/2011 እንደተሻሻለው) እና በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ የተመለከቱት ስለኩባንያዎች መፍረስና ኢሳብ ማጣራት የተደነገጉት ድንጋጌዎች በባንኩ ላይም ተፈጻሚ ይሆናሉ።
2. ከላይ የተጠቀሰው ባንኩን የሚያስተዳድር ኢሳብ የማጣራት ሥልጣን የተግባር በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በተደነገገው መሰረት ይሰጥ ይኖር።

See

3. ከሚከተሉት ምክንያቶች ውስጥ ማናቸውም ለማህበሩ መፍረስና ሂሳብ መጣራት በቂ ይሆናል።
 - ሀ. ማህበሩን የተቋቋመበትን ዓላማ ሲፈጽም ወይም ለመፈጸም ሳይችል ሲቀር፤
 - ለ. ማህበርተኞች የንግድ ማህበሩ እንዲፈርስ ሲስማሙና በቅድሚያ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክን በማስፈቀድ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ በፈቃደኝነት ማህበሩ እንዲፈርስ ሲወስን፤
 - ሐ. ማህበሩ የአስተዳደር አካላት የሌሉት በመሆኑ ምክንያት ጥቅም አለኝ በሚል ሰው ጠያቂነት የንግድ ማህበራትን የሚመዘግበው አካል ማህበሩ እንዲፈርስ ሲወስን፤
 - መ. የባለአክሲዮኖች ቁጥር በሕግ ከተፈቀደው በታች ሲሆን፤
 - ሠ. የማህበሩ መክሰር በፍርድ ቤት ሲወሰን፤
 - ረ. ማህበሩ የዋና ገንዘቡን ሦስት አራተኛ በዚህ ሲያጣና በዚህ ምክንያት የማህበሩ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ ማህበሩ እንዲፈርስ ሲወስን።
 - ሰ. ጥቅም አለኝ በሚል ሰው ጠያቂነት ማህበሩ እንዲፈርስ በፍርድ ቤት ሲወሰን።

አንቀጽ 53 የማህበሩ መፍረስና ንብረት መጣራት

በባንክ ሥራ አዋጅ ቁጥር 592/2008(በአዋጅ ቁጥር 1159/2011 እንደተሻሻለው)፤ በኢትዮጵያ ንግድ ሕግና በማህበሩ መመስረቻ ጽሁፍ አንቀጽ 52 መሰረት ይሆናል።

ምዕራፍ አሥራ ሁለት **ልዩ ልዩ ደንቦች**

አንቀጽ 54 በመመሥረቻ ሰነድ ላይ የሚደረጉ ማሻሻያዎች

1. በሕግ በሌላ ሁኔታ እስክልተወሰነ ድረስ የመመስረቻ ሰነዱ የሚሻሻለው በአስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ ነው።
2. የመመስረቻ ሰነዱን ለማሻሻል ድምፅ እንዲሰጡ የተጠሩ አስቸኳይ ጉባኤዎች በዚህ መመስረቻ ሰነድ ድንጋጌዎች መሰረት የሥራቸውን አካላዊ መምራት አላባቸው።

አንቀጽ 55 ካፒታልን ከፍ ማድረግ (ማሳደግ)

1. የማህበሩ አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ ሳይፈቅድ የማህበሩን ዋና ገንዘብ ማሳደግ አይቻልም።
2. በባለአክሲዮኖች አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤው በሚደረግ ውሳኔ አዲስ አክሲዮኖችን በማውጣት የባንኩን ካፒታል ማሳደግ ይቻላል።
3. የአክሲዮኖች ሽያጭ መክፈቻ ቀን ይፋ ከመሆኑ ከ10 ቀናት በፊት በጋዜጣ ላይ በሚደረግ የአክሲዮን ሽያጭ ማስታወቂያ አማካኝነት ለባለአክሲዮኖች ከ30 ቀናት ባላነሰ ጊዜ አክሲዮን እንዲገዙ የሚገልጽ ጥሪ ይከናወናል/ይደረጋል። በተጨማሪም በባንኩ ዋና መ/ቤት ውስጥ በሚገኝ የማስታወቂያ

መለጠፊያ ቦታ እንዲለጠፍ ይደረጋል። ባንኩ አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው የጥሪ ማስታወቂያውን በመገናኛ ብዙኃን ሊያደርገው ይችላል።

4. አዲስ አክሲዮኖችን ለማግኘት (ለመግዛት) ለመመዝገብ ለባንኩ በሚቀርብ ማመልከቻ ከምዝገባው በፊት መከፈል ያለበትን ገንዘብ አብሮ ካልተላከ ወይም ካልተከፈለ በቀር ውጤት የለውም።
5. የማህበሩ ዋና ገንዘብ አዲስ አክሲዮኖችን በማውጣት ወይም የነባር አክሲዮኖችን ዋጋ በመጨመር ማሳደግ ይቻላል።
6. የአዲስ አክሲዮኖች ዋጋ በሚከተሉት መንገዶች ሊከፈል ይችላል።
 - ሀ. በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት፤
 - ለ. ማህበሩ ያሉበትን የመክፈያ ጊዜያቸው የደረሰ ዕዳዎች በአክሲዮን በማቻቻል፤
 - ሐ. መጠበቂያ ወይም ማህበሩ ሊያዘግባቸው የሚችሉ ሌሎች ገንዘቦችን ወደ ዋናው ገንዘብ በመጨመር፤
 - መ. የዕዳ ሰነዶችን ወደ አክሲዮን በመለወጥ፤
7. አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤው የማህበሩ ዋና ገንዘብ እንዲያድግ የሚያሳልፈው ውሳኔ በአምስት ዓመት ውስጥ ተግባራዊ መሆን አለበት።
8. የማህበሩን ዋና ገንዘብ የማሳደግ ሁኔታ በንግድ ሕግ አንቀጽ 442-461 ድረስ ባሉት ድንጋጌዎች መሰረት ይከናወናል።
9. የማህበሩን ካፒታል በማህበሩ ተወካይ በተፈረመ መግለጫ አዲስ አክሲዮኖችን ለሸያጭ ለሕዝብ በማቅረብ ማሳደግ ይቻላል። የተባለው መግለጫ በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ አንቀጽ 447 መሰረት ይዘጋጃል።

አንቀጽ 56 የተመዘገበውን የአክሲዮኖች ግዢ መግለጽ

ዳይሬክተሮች የሚከተሉትን ነጥቦች ያቀፈ መዝገብ (ማስታወሻ) ይይዛሉ።

1. አዲስ አክሲዮኖች በሙሉ የተገዙ መሆናቸውን፤
2. መከፈል ያለባቸው ሒሳቦች ተጠናቅቀው የተከፈሉ መሆናቸውን
3. የተፈቀደው የካፒታል ጭማሪ ተግባራዊ መሆኑን፤
4. በመመሥረቻ ሰነዱ ላይ የተደረጉት አስፈላጊ ማሻሻያዎች የተስተካከሉ መሆናቸውን።

አንቀጽ 57 በዓይነት መዋጮ የዋና ገንዘብ/ካፒታል/ መጨመር(ማሳደግ)

1. የማህበሩ ዋና ገንዘብ ለማሳደግ የዓይነት መዋጮ የሚከፈል ከሆነ በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ አንቀጽ 260፣ 261 እና 262 እንዲሁም የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ስለዓይነት መዋጮ ያወጣው መመሪያ ቁጥር 588/3/95 የተደነገጉት ደንቦች እንደአግባቡ ተፈጻሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ 58 የካፒታል መቀነስ

1. ከኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በቅድሚያ ፈቃድ ካልተገኘ በስተቀር የማህበሩን ካፒታል መቀነስ አይቻልም።
2. የማህበሩ ዋና ገንዘብ ቅንሳ ከተደረገ በንግድ መዝገብ መመዝገብ፣ ሰፊ ስርጭት ባለው ጋዜጣና በማህበሩ ድረ-ገጽ መውጣት አለበት።
3. የማህበሩን ዋና ገንዘብ መቀነስ የሚቻለው፡-
 - 3.1 በአክሲዮኖች ላይ የተጻፈውን ዋጋ በመቀነስ ወይም
 - 3.2 ነባር አክሲዮኖችን እነስተኛ ቁጥር ባላቸው አዲስ አክሲዮኖች በመለወጥ ነው።
 - 3.3 የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ በሚወስነው ሌላ መንገድ፤
4. ከካፒታል ቅንሳ ጋር የተያያዘ የጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔዎች የባንክ ሥራ አዋጅ ቁጥር 592/2008 (በአዋጅ ቁጥር 1159/2011 እንደተሻሻለው) እና በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ መሰረት ይፈጸማሉ።

አንቀጽ 59 የሀብትና ዕዳ የሒሳብ መግለጫን በማስታወቂያ ስለማውጣት

1. የጸደቀው የማህበሩ የሀብትና ዕዳ የሒሳብ መግለጫ አንድ ቅጂ እንዲሁም ጉባኤው መግለጫውን ያጸደቀበት ውሳኔ ቃለጉባኤ አግባብ ያለው ክፍል የሀብትና ዕዳ የሒሳብ መግለጫው ከጸደቀ በኋላ በማህበሩ ድረ-ገጽ ላይ መውጣት አለበት።
2. ማህበሩ የሒሳብ ሚዛን፣ የትርፍና ኪሳራ መግለጫ እና የአዲተሩን መግለጫ አባሪ በማድረግ ሰፊ ስርጭት ባለው ጋዜጣ ላይ ጠቅላላ ጉባኤው በተከናወነ በሁለት ሳምንት ጊዜ ውስጥ አሳትሞ ማውጣት አለበት።

አንቀጽ 60 የማህበሩ የሥራ ዘመን/የተቋቁመበት ጊዜ

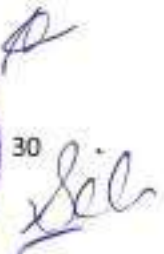
ማህበሩ ላልተወሰነ ጊዜ ተቋቁሟል።

አንቀጽ 61፡ ተፈጻሚ ሕግ

1. ይህ መመስረቻ ጽሑፍ በባንክ ሥራ አዋጅ፣ ከኢትዮጵያ የንግድ ሕግና ከሌሎች አግባብነት ካላቸው ሕጎች ጋር በተጣጣመ ሁኔታ ተግባራዊ ይሆናል።
2. በዚህ መመስረቻ ጽሑፍ ያልተሸፈኑ ጉዳዮች አግባብነት ባላቸው ሕጎች መሰረት ይፈጸማሉ።
3. በዚህ መመስረቻ ጽሑፍ ውስጥ በወንድ ጾታ የተገለጹት ጉዳዮች ሁሉ ለሴቶችም ያገለግላሉ። በመሆኑም ወንዶችም ሆኑ ሴቶች በባንኩ ውስጥ ባለአክሲዮን፣ ዳይሬክተር፣ ዋና ሥራ አስፈጻሚ፣ ም/ዋና ሥራ አስፈጻሚ፣ የመምሪያ ወይም የዋና ክፍል ኃላፊ ወይም ሠራተኛ ለመሆን የሚያስፈልገውን መስፈርት እስካሟሉ ድረስ ሊከለከሉ አይችሉም።

አንቀጽ 62: የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

ይህ በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ መሰረት የውጣው የማህበሩ መመስረቻ ጽሑፍ በስራ ላይ ከመዋሉ በፊት በነበሩት የባንኩ መመስረቻ ጽሑፍ እና መተዳደሪያ ደንብ መሰረት በሂደት ላይ ያሉ ጉዳዮች በተጀመሩበት እግባብ ይጠናቀቃሉ።

አንቀጽ 63 መመስረቻ ጽሁፍ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ መመስረቻ ጽሁፍ በብርሃን ባንክ አ.ማ. ባለአክሲዮኖች ስድስተኛው አስቸኳይ ጉባኤ ዛሬ ጥቅምት 7 ቀን 2017 ዓ.ም. ጸድቋል። በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ታይቶ ሲፈቀድና በሰነዶች ማረጋገጫና ምዝገባ እጀንሲ ከተመዘገበበት ቀን ጀምሮ የፀና እና ተፈፃሚ ይሆናል።

የሰነዶች ማረጋገጫና ምዝገባ አገልግሎት
 ቅ/12 ጽ/ቤት አ/አ
 ፊርማ በጽ/ቤት ቀርቦው ፈርመዋል።
 ቁጥር 0000889/40/2017
 12/5/2017

ሰነድ አገልግሎት ጽ/ቤት
 የሰነድ አገልግሎት ምዝገባ ሰራተኛ IV
 Hagos Taymaniot
 Document Authentication and
 Registration Expert IV

Handwritten signature/initials.

Handwritten signatures and initials at the bottom of the page.